

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 12

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Emailadres: info@ASD.KaagenBraassem.nl of: secretariaat@ASD-kaagenbraassem.nl

*Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,
Ondanks de warmte, toch weer een (korte) nieuws- en informatiebrief.
Ik hoop dat u er iets mee kunt, mee doet.
En bij een korte aflevering hoort een korte inleiding, dus ik laat het deze keer hier bij.
Met vriendelijke groet
Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)*

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Ook als de dingen die we doen werken, kunnen we altijd nog bijleren
- 2) Succesvol thuis werken: gebruik de adviezen van gedragswetenschappers van de EUR
- 3) Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes voor het kind
- 4) Nu het inloophuis dicht is, zetten ze hun activiteiten online voort
- 5) Ernstige zorgen over de flexibele schil
- 6) Nu de voedselbanken hun draai weer gevonden hebben: er melden zich steeds meer klanten
- 7) Daklozen en prostituees hebben het zwaar. Hun leed wordt ook wel een 'stille ramp' genoemd
- 8) Veel Wmo-cliënten hoeven over deze maand en mei geen eigen bijdrage te betalen
- 9) Job Grovenstein was duidelijk in wat hij wilde, schuwde discussies niet
- 10) Hoe houden mantelzorgers het vol? Wat is noodzakelijke zorg?
- 11) De impact van de coronacrisis kan mensen tot diepe wanhoop drijven
- 12) Gedrag van mensen steeds meer centraal in het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid
- 13) Wat om huurachterstanden te bestrijden en huisuitzettingen te voorkomen?
- 14) Aantal jongeren dat jeugdzorg ontvangt, is voor het vierde jaar op rij gestegen
- 15) 'Verdere activering Participatie Jonggehandicapten en Harmonisatie Wajongregimes'
- 16) Particuliere werkgevers hebben doelstelling banenafpraak overtroffen, overheid blijft achter
- 17) Er wordt nieuwe en extra druk op vrijwillige of beroepsmatige professional gelegd
- 18) Anderhalvemetersamenleving geen mogelijk toekomstscenario voor mensen met beperking
- 19) Bij een Eigen Kracht-conferentie is besloten tijd belangrijk
- 20) Dreigende negatieve gevolgen van een herverdeling van het gemeentefonds
- 21) Wat werkt beter om mensen in bijstand aan het werk te helpen, de harde of de zachte aanpak?
- 22) Mensen overlijden aan corona zonder dat familie erbij kan zijn

- 23) Anderhalve meter geen nieuw criterium om mensen met beperking buiten te sluiten
24) Het rijk moet meer oog hebben voor fraudeaanpak door gemeenten

1) Ook als de dingen die we doen werken, kunnen we altijd nog bijleren

Eigen | Kracht Centrale 24 april 2020

Herkenning en erkenning

"Ook als de dingen die we doen werken, kunnen we altijd nog bijleren," zei een collega vorige week. Via een gemeenschappelijk contact hebben we mensen van de CONSENT-methode ontmoet. Ook zij houden zich bezig met gedragen besluitvorming vanuit gelijkwaardigheid. We wisselden ervaringen uit en mijn collega deed een digitale training bij hen: "Heel inspirerend om verhalen te delen en van elkaar te leren. Iemand vertelde iets dat mij deed denken aan wat we ook in Eigen Kracht-conferenties tegenkomen: hoe komen mensen samen gemotiveerd en gelijkwaardig tot besluiten? De visie waarmee je werkt is daarbij belangrijker dan de manier van werken. Iedereen mag meedoen en iedere stem is nodig. Het gaat over in dialoog zijn over ideeën, perspectieven toevoegen en samen tot gedragen plannen komen."

Samenwerking Haar opmerking deed ons denken aan een project dat we een tijd geleden uitvoerden. Mijn collega vertelt: "We kregen een projectsubsidie met als voorwaarde om samen te werken met meerdere organisaties. We vonden al snel partners en brachten die bij elkaar. Bij de uitvoering merkte de projectleider dat iedere partner begon te denken vanuit het eigen belang. Sommige mensen waren bang om hun baan kwijt te raken en daardoor werd hun belang om een groot deel van de opdracht zelf uit te voeren groter. Anderen leken minder betrokken en vertelden dat hun leidinggevenden hadden besloten om mee te doen, maar dat het van hen niet zo hoefde. De projectleider wilde 'alle neuzen dezelfde kant op' om het project te laten slagen en vroeg zich af hoe hij dat voor elkaar kreeg."

Startbijeenkomst "Hij bracht iedereen bij elkaar en koos een gezamenlijk onderwerp: een startbijeenkomst. Dat was een doel voor iedereen, maakte nieuwsgierig en vroeg om actie. Namelijk om een besluit van de groep over of een startbijeenkomst een goed idee zou zijn en over de invulling van die bijeenkomst. De hele groep kon nu meepraten omdat er een gezamenlijk belang was. Iedereen was weer gelijkwaardig. Het enthousiasme groeide, de creativiteit nam toe en ieders bijdrage werd erkend. Zo kwamen we tot een gedragen besluit over een bijeenkomst om hun project aan buitenstaanders te presenteren. We konden samen verder. Door zo te besluiten ontstond een ontspannen samenwerking en werd het project goed afgerond."

Werkwijze aangepast i.v.m. coronavirus

Ook de komende weken kunnen net als altijd Eigen Kracht-conferenties worden aangevraagd. Er zijn vast en zeker personen of gezinnen die juist nu een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Het persoonlijk in gesprek gaan met mensen over wat nodig is om een familiegroepsplan te maken en het samenbrengen van kringen om zo'n plan te maken, zijn op dit moment niet uit te voeren.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we toch families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er zijn. De nadruk ligt daarbij op het activeren en ondersteunen van families om met elkaar in gesprek te gaan over wat er nu nodig is. Waar nodig en mogelijk worden mensen digitaal samengebracht om een plan te maken. Plannen voor de korte termijn om de tijd te overbruggen tot een planbijeenkomst met alle betrokkenen wel mogelijk is.

Op onze website lichten we toe welke maatregelen we nemen en hoe we te werk gaan in deze weken van fysieke afstand. Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 – 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag

Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard. Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.
Hedda van Lieshout

2) Succesvol thuis werken: gebruik de adviezen van gedragswetenschappers van de EUR

Binnenlands Bestuur 24 april 2020

EASY THUISWERKEN, HOE DOE JE DAT?

EASY thuiswerken, hoe doe je dat? Succesvol thuis werken met self-nudging. Gebruik de adviezen van gedragswetenschappers van de EUR.

Erasmus Academie 14 apr 2020 Succesvol thuis werken met self-nudging. Gebruik de adviezen van gedragswetenschappers van de EUR.

Mensen werken op dit moment zoveel mogelijk thuis vanwege de corona-maatregelen. We zijn dat niet gewend. Wat kun je doen om het thuis werken zo prettig en goed mogelijk te laten verlopen? Ofwel: welke self-nudging kun je doen? EUR-gedragswetenschapper Dr. Inge Merkelbach geeft enkele tips.

Thuis werken is soms prettig, je kunt ongestoord aan een project werken, maar iedere dag thuiswerken is heel andere koek. Je mist het contact met collega's, het dagelijkse ritme, even een loopje naar de koffieautomaat....

Toch kun je met enkele simpele aanpassingen het thuiswerken best aangenaam en productief maken. Met self-nudging. Dr. Inge Merkelbach doet onderzoek naar (het veranderen van) menselijk gedrag. Zij is verbonden aan de Erasmus School of Social and Behavioural Science.

Hieronder vind je een aantal tips.

EAST De Behavioural Insights Group Rotterdam (BIG'R) werkt met de EAST methodiek. Gedrag vertoon je als het Easy, Attractive, Social en Timely is.

Make it easy... Structuur is lastig als je thuis werkt. Maak aan het begin van de dag een planning, zet wekkers en spreek desnoods met een collega of vriend(in) af elkaar te appen wanneer je gaat starten, pauzeren, en stoppen, zo heb je een stok achter de deur.

Make it attractive... Thuis werken heeft zijn nadelen, maar ook zeker voordelen. Maak een lijstje met positieve dingen aan thuiswerken, en probeer er elke dag tenminste een te doen (je kan bijvoorbeeld tussen de middag uitgebreider lunchen, of in je pyjamabroek werken)

Make it social... Thuis werken is misschien wat eenzaam, zeker als je geen huisgenoten hebt. Nodig je collega's uit voor een digitale vrijmibo. Daarnaast is het makkelijker gedrag te vertonen als we ons er vooraf aan commiteren (en dit ook uitspreken tegen iemand). Spreek bijvoorbeeld met een collega af dat jullie elke dag gaan hardlopen, stuur elkaar je tijden.

Make it timely... Zorg dat je op tijd begint, maar ook op tijd weer stopt. Accepteer daarnaast dat alles een beetje anders loopt in deze tijd. Dat je soms niet alles af krijgt, is helemaal niet erg.

Meer informatie over het EAST model is te vinden op de website van BIG'ROpent extern. (Fried: zie: <https://www.bigrotterdam.nl/onderzoek>)

Wil je meer weten over het veranderen van gedrag tijdens de CORONA crisis? Kijk dan na 20 april het webinar terug.

Ga naar het webinar (Fried: zie: <https://www.eur.nl/erasmusacademie/nieuws/webinar-verander-menselijk-gedrag-tijdens-de-corona-crisis>)

3) Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes voor het kind

Zorg+welzijn 26 april 2020

‘Haal mishandeld kind niet uit het gezin’

‘Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes voor het kind.’

Dat is het dringende advies van Iene Noorlander, ervaringsdeskundige en ambulante begeleider van kinderen in de knel.

‘Er zijn nog geen verontrustende berichten binnen gekomen over huiselijk geweld, zegt de politie in de media. Dan gaan bij mij alle alarmbellen rinkelen. Die berichten krijg je ook niet binnen, want geweld, misbruik en verwaarlozing blijft binnenshuis, zeker nu. Je bent tot elkaar veroordeeld.’ Iene Noorlander is ervaringsdeskundige en ambulante begeleider van kinderen en jongvolwassenen met trauma en psychische problemen. ‘Mijn dringende advies is: Ga op bezoek en haal kinderen voor een adempauze kortdurend uit het gezin.’

Trauma Iene Noorlander (63) was maatschappelijk werker bij de Raad voor de Kinderbescherming toen haar misbruikverleden haar inhaalde. Ze heeft jarenlang nodig gehad om haar trauma onder controle te krijgen, maar het lukte. Ze werkt nu als individueel begeleider, geeft voorlichting aan professionals en zet zich in voor de Stichting praat over kindermishandeling.

Geweld in huis ‘Wat mij als kind heeft gered’, zegt Noorlander over haar misbruikverleden, ‘waren de momenten dat ik uit huis was. Dat je naar school gaat of bij een vriendin logeert. Dat zijn de adempauzes voor een kind dat met geweld wordt geconfronteerd. Als je in huis zit waar het geweld plaatsvindt, dan ga je als kind in een overlevingsstand. Je zorgt ervoor dat je uit de realiteit treedt, omdat je het trauma dan niet bewust meemaakt. Tegelijk verlies je steeds meer jezelf.’

Contact houden Daarom is het zo belangrijk dat juist deze kinderen regelmatig uit huis komen, zegt Noorlander. Zeker in deze crisistijd. ‘Contact houden met het kind en met het gezin is van levensbelang. En dan is beeldbellen niet de oplossing. Zorg dat je als hulpverlener een adempauze kunt creëren voor kinderen die thuis in de knel zitten. Er zijn scholen die open zijn, dagopvang, ga wandelen met het kind, verzin iets. Ga eerst naar de ouders, die moeten meewerken aan opvang buitenshuis. Een telefoontje werkt niet, dan krijg je geen vertrouwen en je ziet niet wat er met je cliënt gebeurt.’

Goed plan Een kind uit huis plaatsen is in deze coronacrisis geen goed idee, vindt Noorlander. ‘Tenzij er sprake is van een levensbedreigende situatie. Als je een kind uit huis wilt halen moet je een goed plan hebben voor waar zo’n kind dan langdurig terecht kan. Een kind van het ene gezin naar het andere gezin sleuren, of in weer een nieuwe instelling plaatsen, is desastreus voor de ontwikkeling van het kind. Voor het kind is zo’n afschuwelijke gezinssituatie thuis ook “normaal”. Dan kun je het maar beter een paar weken langer in het gezin houden zo lang er geen acuut gevaar is.’

Fysiek contact houden Het grootste belang op dit moment is, zegt Noorlander, om fysiek contact te houden met gezinnen waar geweld, misbruik en verwaarlozing sluimert en daadwerkelijk aan de orde is. ‘Als je het kind ontmoet, elkaar in de ogen kijkt, dan zie meestal wel al wat er aan de hand is. We zijn natuurlijk niet voor niks al in contact met deze gezinnen. Als we achter de computer en de telefoon blijven zitten dan komen we er over een paar maanden pas achter wat er verschrikkelijk mis is gegaan in deze gezinnen. Ga met collega’s aan tafel zitten en bespreek wat je

kunt doen. Het is cruciaal dat we nu iets doen, desnoods gaan we langs met mondkapje en handschoenen aan.'

Privacyregels Kinderen die thuis in de knel zitten kunnen ook worden beschermd door acties van school, van tantes, burens, mensen met wie het kind eerder al contact had. Noorlander: 'Als hulpverlener weet je wie in het sociaal netwerk van het kind zitten, gebruik dat. Je mag als professional geen contact opnemen met derden zonder toestemming van de ouders, vanwege privacyregels. Maar ik denk dat wij in deze coronacrisistijd de veiligheid van het kind voorop moeten stellen.'

Carolien Stam Redacteur Zorg+Welzijn

4) Nu het inloophuis dicht is, zetten ze hun activiteiten online voort

Zorg+welzijn 26 april 2020

Column: Een online inloophuis

Nu het inloophuis dicht is, zetten ze hun activiteiten online voort. In deze column vraagt sociaal werker Jacqueline Schilling zich af: is dat online inloophuis een blijvertje, of gaan we straks weer terug naar het oude?

Deze periode van coronamaatregelen brengt ook mogelijkheden naar boven. Mogelijkheden voor nu, maar ook voor wanneer we elkaar straks weer rond de koffietafel kunnen ontmoeten.

Dicht 13 maart namen wij het besluit: we moeten dicht. Onze corebusiness is de inloop. Vijf dagdelen per week kunnen mensen binnenlopen voor koffie en een praatje. Onze gastvrouwen en gastheren bieden gezelligheid, een veilige sfeer en een luisterend oor. Hoe moesten we dat doen als we dicht waren? Bellen, appen, mailen, praatjes in het dorp op anderhalve meter, we doen het allemaal.

Online inloop Daarnaast hebben wij de keus gemaakt een aantal activiteiten online voort te zetten. We Zoomen wat af. Ook de inloop heeft een online variant gekregen via een Facebooklivestream. Bij deze online inloop zat ik zeker in het begin vijf keer per week een half uur voor me uit te kletsen met af en toe een reactie van kijkers bij de berichten. Er is een hoop onzinnige smalltalk mijn mond uitgevloed!

Schoenen Dat deze smalltalk toch leidt tot verbinding leerde ik uit de mail die een bezoeker mij stuurde. 'Jacqueline, je had het er bij de inloop over dat je je schoenen aandoet thuis wanneer je werkt. Dat doe ik ook altijd overdag!' Geen hoogdravend gesprek waarin we samen problemen oplosten, maar wel verbinding!

Smalltalk Daar gaat het om. In deze tijd waarin we elkaar niet zo makkelijk fysiek kunnen ontmoeten is het belangrijk om toch de verbinding te houden met elkaar. Daarbij is juist de invulling van de smalltalk belangrijk, zoals onlangs ook benoemd door Iris Posthouwer in dit artikel.

Inloophuis voor de toekomst Ik vind het wel leuk die nieuwe dingen uitproberen en in deze periode is het ook één van de manieren om het contact te behouden. Maar wanneer de inloop weer gewoon rond de tafel kan plaatsvinden, ben ik de eerste die staat te juichen.

Altijd online? Dus is de vraag: is alles wat we nu online doen alleen voor deze crisisperiode geschikt? Of draagt het ook bij aan een verdere transformatie? Ik denk het laatste. Ik zie zeker ook mogelijkheden om een aantal dingen online te blijven aanbieden. Bijvoorbeeld eens per week het online interview met iemand uit het dorp. De online workshops, zoals die over gebarentaal die we hebben georganiseerd, bieden ook mogelijkheden. Online workshops voor ouders, die daardoor geen oppas hoeven te regelen. Zomaar wat mogelijkheden die straks in combinatie met de activiteiten

waarbij we elkaar echt kunnen treffen een completer, nog meer in de moderne tijd passend inloophuis op kunnen leveren.

Verbinding Dus nee, ik zie geen geheel online functionerende ontmoetingsplek voor me. Maar wel inloophuizen die meer verschillende contactmogelijkheden zullen gaan inzetten waarbij verbinding tussen mensen altijd voorop blijft staan!

Jacqueline Schilling (1965) is sociaal werker en heeft ervaring in het brede spectrum van het Sociaal Domein. Vanuit haar Masteropleiding Social Work heeft ze zich gespecialiseerd op het gebied van ouderschap en dan met name op het vlak van de preventieve waarde van ontmoetingsplekken.

Momenteel is zij werkzaam als coördinator van een inloophuis. Zij gelooft in de waarde van ontmoeting en echt contact. Hieruit ontstaat verbinding. Vanuit haar functie wil ze in dit blog het reilen en zeilen binnen een inloophuis voor het voetlicht brengen, waarbij ook wordt gekeken naar de ontwikkelingen rond laagdrempelige ontmoetingsplekken binnen het sociaal domein.

5) Ernstige zorgen over de flexibele schil

LCR@ttentie 28 april 2020

Brandbrief flexibele schil naar ministerie SZW

Ook in april heeft de LCR signalen verzameld over zaken die niet goed gaan in deze coronacrisis. In de tweede brief met ervaringen uit de praktijk laat de LCR aan minister Koolmees én staatssecretaris van Ark weten ernstige zorgen te hebben over de flexibele schil. Heel veel mensen die daaronder vallen en voor wie wel premie is afgedragen, vissen achter het net. Ze komen niet in aanmerking voor een WW-uitkering omdat er te weinig weken zijn gewerkt, ze vallen niet onder een van de crisismaatregelen zoals Tozo, Now of Togs*.

'Het is mooi dat het kabinet allerlei groepen 'redt', zegt voorzitter Amma Asante. 'Maar het is wel heel zuur dat deze mensen die wél premie hebben betaald in de kou blijven staan. De LCR vindt dat voor álle medewerkers die geraakt worden door de crisis een oplossing moet worden gevonden en coulant moet worden omgegaan met regels.'

Schrijnend Op verzoek van het ministerie van SZW verzamelt de LCR knelpunten in de praktijk. De problemen met de flexibele schil zijn extra schrijnend omdat op allerlei andere vlakken wel zeer ruimhartig allerlei financiële regelen worden getroffen. Zzp'ers die nooit premie betalen, hebben een eigen crisisregeling gekregen. Voor bedrijven die personeel in dienst moeten kunnen houden, is wat gevonden. En bedrijven die noodgedwongen hun deuren moesten sluiten, is ook een hulppakket.

Het gaat hier om mensen die in de laatste 36 maanden niet 26 weken hebben gewerkt, maar voor wie wel premie is betaald. Dat betekent: geen ww en vaak geen bijstand omdat dan aan allerlei andere voorwaarden voldaan moet worden zoals géén eigen vermogen en geen verdienende partner. Het is extra zuur als bijvoorbeeld bij zzp'ers geen partnertoets of vermogenstoets wordt toegepast om hen vooruit te helpen.

Landelijke Cliëntenraad, Bezuidenhoutseweg 60, 2594 AW Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Aan de Minister en de Staatssecretaris
De heer W. Koolmees en mevrouw T. van Ark
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Den Haag, 21 april 2020

Betreft: Coronacrisis II- brandbrief inzake flexibele schil

Referentie: LCR/20-0037/AA/PvL

Geachte heer Koolmees en mevrouw Van Ark,

Hieronder treft u onze brandbrief aan ten aanzien van de flexibele schil.

Wie helpt de premiebetalende flexibele schil de crisis door?

Wat is het probleem Nederland is koploper voor wat betreft het aandeel flexibele arbeid in onze economie.

Met de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans is afgesproken dat er voor de flexibele schil een verhoogd WW-percentage van toepassing is. Nu de crisis is aangebroken blijkt dat veel mensen uit de flexibele schil geen aanspraak kunnen maken op de sociale zekerheid. Veel flexwerkers voldoen niet aan de zogeheten referte-eis. In 36 maanden onmiddellijk voorafgaand aan je werkloosheid moet je tenminste 26 weken hebben gewerkt om in aanmerking te komen een kortdurende WW-uitkering. Veel flexwerkers halen deze eis niet, net als starters op de arbeidsmarkt en mensen die als gevolg van een reorganisatie of levensgebeurtenis een onderbreking hebben gehad. Deze diverse groep werkenden voldoet niet aan de aanvraagseisen van de WW. In deze groep zijn mensen met een beperking verhoudingsgewijs oververtegenwoordigd. Juist voor deze en andere groepen heeft de overheid een extra zorgplicht vanwege de kwetsbare financiële positie.

Njet aan het loket Op 16 april 2020 heeft UWV het aantal toekenningen WW gepubliceerd. We zien een toename van 53% ten opzichte van maart 2019, 11.200 meer dan februari van dit jaar.

Met name jongeren stromen in. Deze cijfers zijn op het oog aanzienlijk lager dan de 240.000 zzp'ers die zich inmiddels hebben gemeld bij de gemeente voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en 79.000 aanvragen voor de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) in de eerste week. Wij vermoeden dat het aantal aanvragen veel hoger ligt. Omdat UWV alleen toekenningen publiceert kunnen we dit niet verifiëren.

Waar wij als Landelijke Cliëntenraad (LCR) moeite mee hebben is dat voor zowel werkgevers als zzp'ers een crisismaatregel wordt opgetuigd, behalve voor de groep mensen, die wel maandelijks hebben ingelegd voor sociale zekerheid en door de plotselinge crisis werkloos zijn geworden. Graag horen we van het UWV ook het aantal aanvragen, zodat we weten hoeveel mensen niet in aanmerking komen voor ondersteuning voor een uitkering via de Werkloosheidswet die de deur wordt gewezen, omdat ze niet aan de voorwaarden voldoen. Wij zien een groeiende groep Niet Uitkering Gerechtigden ontstaan en een groep die binnen zeer korte tijd geconfronteerd wordt met een flinke inkomensachteruitgang. De conclusie die wij hieruit trekken is dat een grote groep de crisis op eigen kosten moet overbruggen als er geen apart instrument voor wordt ontwikkeld.

Maar we hebben toch de NOW? De regels van het NOW zijn in beginsel om ondernemers door de crisis heen te helpen en ontslag te voorkomen. Dat gaat voor een deel ook gebeuren. Echter, lang niet alle werknemers zullen door deze maatregelen worden geholpen. Veel bedrijven maken een kosten baten afweging en een lange termijnplanning om te bepalen of een NOW van drie maanden met eventueel een verlenging een oplossing is om een succesvolle doorstart te kunnen maken. De voorspellingen van het IMF en het CPB laten een krimp zien van 8 procent. De NOW zal niet alle bedrijven bereiken. Zeker bedrijven die in februari starten

of bedrijven die sterk seizoensgebonden arbeid hebben, kunnen niet van de NOWgebruik maken. Dat We zien dan ook dat bedrijven wel degelijk werknemers ontslaan.

In eerste instantie betreft het de flexibele schil, contracten voor bepaalde tijd, uitzendkrachten, pay-rollers en gedetacheerden. Werknemers met nul-urencontracten krijgen geen uren en zzp'ers worden niet meer ingehuurd. Deze laatste groep kan een beroep op de Tozo doen, echter de flexwerkers staan met lege handen. Mensen met een arbeidsbeperking zullen in deze situatie door werkgevers als een extra risico worden gezien, waarmee de kans groot is dat zij als eerste hun contract verliezen.

Waar burgers nu behoefte aan hebben is een goede sociale zekerheid die ze de crisis door helpt. Op dit moment is nog niet goed te voorspellen wanneer het herstel van deze crisis zich zal inzetten en kunnen we de effecten dus nog niet overzien. De LCR is voor de mensen die geconfronteerd worden met het tegenvallende scenario. Dit scenario doet zich nu al voor bij hen die heden werkloos zijn geworden. Zij kunnen slechts een beroep doen op de kortdurende WW. Het is voor deze groep echter niet aannemelijk dat zij allemaal binnen drie maanden direct weer aan de slag kan. Een deel van de groep zal naar verwachting langer aangewezen zijn op inkomensondersteuning.

- Tweeverdieners zien van de een op andere dag een deel van hun inkomen wegvallen. Het is voor hen niet mogelijk op korte termijn hun uitgaven aan te passen aan het lagere gezinsinkomen, waar woonlasten een groot deel van de vaste lasten uitmaakt en verhuizen geen optie gelet op de tekorten op de woningmarkt.

- Mensen met een beperking (jonggehandicapten en mensen met een WGA-of gedeeltelijke WAO-uitkering) hebben zonder crisis al moeite om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Als zij hun werk nu verliezen, is het voor hen dus extra moeilijk om weer werk te vinden.

Jonggehandicapten met een Wajong-uitkering hebben de mogelijkheid om na de WW terug te vallen op de Wajong. Dat geldt niet voor de jonggehandicapten zonder deze Wajong rechten. Zij vallen terug in de bijstand. Mensen met een gedeeltelijke WAO en WGA-uitkering zien hun inkomen dalen, omdat de inkomsten uit werk wegvallen en slechts tijdelijk worden gecompenseerd door WW of hogere WGA als gevolg van werkloosheid.

Richting een oplossing:

1. De LCR vindt dat voor alle werknemers die hun werk en daarmee inkomen verliezen als gevolg van de Corona-crisis, of het nu de flexwerkers of bestaande WW-uitkeringsgerechtigden zijn, langer en breder geholpen dienen te worden.
2. Wij vinden dat de procedures klantvriendelijker moeten, sneller en minder bureaucratisch.
3. De LCR verwacht dat de arbeidsmarkt voor langere tijd uit balans zal zijn. Wij stellen voor om voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt (waaronder jong volwassenen) en mensen met flexibele contracten die door de coronacrisis worden geraakt ook een noodmaatregel te treffen die hen door deze moeilijke periode heen helpt.¹
4. De LCR verzoekt u werk te maken van baan-naar-baan beleid en langdurige werkloosheid te voorkomen. Dat wil zeggen uitvoernde instanties zoals UWV en sociale diensten bij gemeenten financiële ruimte bieden om hier invulling aan te geven. Deze periode, hoe naar dan ook, dienen we te beschouwen als een moment om mensen die hun baan zijn verloren te ondersteunen en te

begeleiden naar werk via onder andere job coaching en scholing.

Wij verzoeken de eerder door ons voorgestelde scholingsuitkering om werknemers vrij te stellen om scholing te volgen snel in te voeren.

5. De LCR wil u vragen voor bestaande WW- en WGA-uitkeringsgerechtigden continuïteit van dienstverlening te bieden. Wij geven u in overweging om als crisismaatregel de dienstverlening de komende periode tot ten minste 1 juni 2020 te continueren en geen uitkeringen te beëindigen indien er geen andere inkomensvoorziening (AOW) voor handen is.²

6. De LCR adviseert een moratorium tot ten minste 1 juni 2020 in te stellen op vorderingen van UWV, gemeenten en de belastingdienst jegens cliënten.

1 De behoefte is naast de LCR ook door de Start gesignaleerd. Zie: <https://www.stvda.nl/-/media/stvda/downloads/publicaties/2020/noodpakket-flexarbeid.pdf>

2 Ook de vakbonden hebben een vergelijkbaar signaal als de LCR afgegeven in de brief van 17 april jongstleden. <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/algemeen-nieuws/2020/04/kabinet-toon-menselijk-gezicht-aaniedereen-met-uitkering>

Dit is een verder uitgewerkt signaal wat we u eerder hebben doen toekomen op 25 maart 2020.

Met vriendelijke groet,

Amma Asante

Voorzitter

Samenstelling Landelijke Cliëntenraad

• Landelijke cliëntenorganisaties: Vakcentrale voor Professionals/ Christelijk Nationaal Vakverbond (VCP/CNV), Ieder(in) (2 zetels voor het netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte), KBO-PCOB (Samen sterker voor ouderen), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV), Vertegenwoordiger organisaties van Minderheden (SMN, IOT), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid.

• Vertegenwoordigers van cliëntenraden: cliëntenraden SVB en UWV.

• Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie: Mobility, cliëntenraden G4, vertegenwoordiger Werkplaats COMO.

6) Nu de voedselbanken hun draai weer gevonden hebben: er melden zich steeds meer klanten

Zorg+welzijn 28 april 2020

Aantal voedselbankklanten groeit flink door corona

‘De eerste weken van de coronacrisis was het zoals bij iedereen chaos, maar onze klanten hebben nooit zonder eten gezeten.’ Nu de voedselbanken hun draai weer gevonden hebben, dient het volgende vraagstuk zich al aan: er melden zich steeds meer klanten.

‘Zoals bij iedereen verliep het begin van de crisis chaotisch, vertelt Pien de Ruig, bestuurslid bij de vereniging voor Nederlandse voedselbanken, de landelijke vereniging voor de 170 onafhankelijke voedselbank stichtingen. ‘Ongeveer de helft van de vrijwilligers valt in de risicogroep en kan niet komen helpen. En door dat idiote hamsteren kwamen de voorraden van de supermarkten in de knoop. Onze aanvoer komt voor een groot deel vanuit die supermarkten, dus die stroom haperde ook bij ons.

Dicht Zeventien voedselbanken hebben hun winkel tijdelijk moeten sluiten, waarvan de langste sluiting vijf weken was. ‘Ter compensatie gaven zij tegoedbonnen uit’, vertelt De Ruig: ‘Onze klanten hebben nooit zonder eten gezeten.’ Een aantal voedselbanken kochten met hun eigen middelen tegoedbonnen in zodat hun klanten in de “gewone” supermarkt hun levensmiddelen konden kopen. Enkele voedselbanken, waaronder Naarden-Bussum, Stichtse Vecht en Valkenswaard, werken op dit moment nog met tegoedbonnen.

Voedselverspilling ‘Dat doen we normaalgesproken niet. Enerzijds omdat we daar niet structureel de middelen voor hebben, anderzijds omdat het tegen onze visie ingaat. Wij zijn er om mensen in armoede te helpen aan levensmiddelen én om voedselverspilling tegen te gaan.’ Het merendeel van wat de voedselbanken binnenkrijgen is eten dat om verschillende redenen niet meer verkocht wordt, maar nog wel eetbaar is.

Sportclubs De meeste corona-problemen losten zich uiteindelijk snel op. De distributie van de landelijke supermarkten normaliseerde en er meldden zich veel nieuwe vrijwilligers aan. ‘Ook in de lokale toestroom verschoof het een en ander. Sportclubs die dicht moesten ruimden de keukenkastjes uit en brachten dat eten bij ons.’

Kratjes Een ander probleem was hoe er in de voedselbanken omgegaan moet worden met de anderhalve meter afstand. Een derde van de voedselbanken heeft normaal gesproken een supermarkt. ‘Daarin kunnen klanten zelf uitzoeken waar ze zin in hebben. Bovendien zorgt dat voor een extra contactmoment tussen klant en vrijwilliger.’ Op dit moment werken de meeste voedselbanken weer met de ‘ouderwetse’ voorverpakte kratjes. Dit om de anderhalve meter afstand te kunnen houden. Ook hebben een aantal voedselbanken ruimtes bij gehuurd, zodat vrijwilligers niet te dicht op elkaar hoeven te zitten.

Toename klanten Nu de meeste voedselbanken hun draai hebben gevonden in de nieuwe situatie, dient zich alweer een nieuw aandachtspunt aan: ‘We zien een toename in het aantal klanten, van twee tot soms wel twintig procent’, vertelt De Ruig.

Inkomenscheck Normaal gesproken kan je bij de meeste voedselbanken de eerste maand zonder voorwaarden terecht. Na die eerste maand volgt er een intakegesprek en een inkomenscheck. ‘Wij zijn een echte noodvoorziening.’, stelt De Ruig. ‘We kunnen maar een beperkte groep helpen.’ Op dit moment wordt er niet overal een inkomenscheck gedaan. Het zou kunnen dat nieuwe klanten niet aan de inkomenscheck voldoen, maar dat verwacht De Ruig niet. ‘Je gaat niet zomaar naar de voedselbank. Heel veel mensen hebben door de crisis nu al fors minder inkomen.’

Eerste groei pas begin Deze eerste groei is volgens De Ruig pas het begin. ‘We zetten ons schrap voor wat komen gaat. Na deze crisis volgt ongetwijfeld een economische crisis. Hoe erg die zal zijn weten we niet. We waren al bezig met een meerjarenplan voor ondersteuning en versterking van de voedselbanken. Onder andere met tools voor als je bijvoorbeeld vrijwilligers tekortkomt, of logistieke vragen hebt. Dat plan moeten we nu sneller en met veel improvisatie uitrollen.’

Creativiteit en veerkracht De Ruig heeft er veel vertrouwen dat de voedselbanken ook de aankomende economische crisis aankunnen: ‘Afgelopen weken hebben we gezien hoe creatief en veerkrachtig de voedselbanken zijn. Ik neem aan dat we dat kunnen vasthouden en ook op de samenleving kunnen rekenen als we hen nodig hebben.’

Sterre ten Houte de Lange Redacteur Zorg+Welzijn

7) Daklozen en prostituees hebben het zwaar. Hun leed wordt ook wel een ‘stille ramp’ genoemd

Nederlands Dagblad 28 april 2020

Situatie van daklozen en prostituees is een ‘stille ramp’. ‘Ik moet rekeningen betalen, maar heb geen inkomen’

Hulporganisaties hebben het drukker dan ooit. Het coronavirus heeft grote impact op kwetsbare groepen mensen. Onder anderen daklozen en prostituees hebben het zwaar. Hun leed wordt ook wel een ‘stille ramp’ genoemd.

Marinde van der Breggen 28 april 2020, Amsterdam Bij hulporganisatie Tot Heil des Volks spreken ze van een tijd vóór, en een tijd na corona. Met name in de prostitutie is de nood hoog, zegt woordvoerder Simone Schoemaker. 'Nu de Wallen en de seksclubs gesloten zijn, staan prostituees met duizenden zonder werk.' Veel van hen hebben bijvoorbeeld geen inschrijfadres of staan niet geregistreerd bij de Kamer van Koophandel. Daardoor komen ze vaak niet in aanmerking voor financiële regelingen en uitkeringen.

'We hebben in de afgelopen drie weken net zoveel hulpvragen gekregen als normaal gesproken in een heel jaar', zegt Schoemaker. 'Daarom hebben we een noodfonds opgericht. We delen voedsel uit en proberen met de vrouwen uit te zoeken hoe ze toch voor de regelingen in aanmerking kunnen komen of dat we ander werk voor ze kunnen vinden.'

Ook de politiek maakt zich inmiddels sterk voor hulp aan sekswerkers. De ChristenUnie stelde onlangs al vragen over deze kwetsbare groep. Staatssecretaris Ankie Broekers (Veiligheid en Justitie) zei toen dat zzp'ers in de prostitutie aanspraak konden maken op de ondernemersregelingen. Maar daar nemen CU, CDA en PvdA geen genoegen mee, omdat deze groep vaak tussen wal en schip lijkt te belanden. De partijen willen voorkomen dat prostituees fysiek of financieel worden gedwongen door te werken.

Want dat gebeurt, zien ze bij Tot Heil des Volks. 'Het is een stille ramp', zegt Schoemaker. 'Er is een groep die thuis doorwerkt. We zien soms advertenties van vrouwen die zich voor een tientje aanbieden.' Dat is gevaarlijk voor zowel hun gezondheid als hun veiligheid. 'Ze weten immers niet of een klant besmet is, of agressief wordt, of besluit ineens niet te betalen. En wat doe je dan?'

daklozen Een andere kwetsbare groep die extra ondersteund wordt, zijn daklozen. In Amsterdam heeft de gemeente bijvoorbeeld de winteropvang, die normaal gesproken tot 1 april open is, verlengd en zijn de openingstijden verruimd. Ook zijn er extra opvanglocaties geopend om ervoor te zorgen dat de mensen die er komen de voorgeschreven afstand kunnen houden.

'Daklozen hebben vaak al geen goede gezondheid', zegt Schoemaker. 'Nu ze ook nog maar op een klein aantal plekken terecht kunnen, is het nog lastiger die afstand te bewaren. Alle plekken waar ze normaal gesproken even wat gaan drinken of naar de wc gaan, de bibliotheek, de McDonalds, of de bar, zijn allemaal dicht. Daarnaast is er enorm veel eenzaamheid onder deze mensen.'

Vorige week maakt staatssecretaris Paul Blokhuis (Volksgezondheid) bekend dat het kabinet 200 miljoen extra uittrekt voor woningen voor dak- en thuislozen. Dat aantal ligt volgens Blokhuis 'onacceptabel hoog'. 'Bovendien maakt de huidige coronacrisis duidelijk dat we de hulp voor deze kwetsbare groep onvoldoende op orde hebben', zei hij. <

'Hoopvol om uit de prostitutie te komen' Pamela werkt sinds 2011 als prostituee op de Wallen in Amsterdam. Door het coronavirus is ze haar werk kwijt en kan ze haar familie niet onderhouden. 'Ik heb een heleboel zorgen nu. Ik moet allerlei rekeningen betalen, maar ik heb geen inkomen. Dat betekent dat ik ook mijn familie in Spanje en Ecuador geen geld kan sturen. Omdat ik geen officieel inschrijvingsadres heb bij de gemeente, kan ik nu ook geen hulp aanvragen.

Ik woon op een kamer bij mensen in huis. Zij zijn heel lief voor mij en ik mag vaak mee-eten. Maar ze verhuren die kamer wel voor de inkomsten, dus als ik ze niet meer kan betalen, loop ik het risico op straat te belanden. Doorwerken is geen optie, ik moet nu om mijn familie denken. Als er iets met mij gebeurt, zijn zij nog slechter af dan nu.

De Wallen zijn verlaten. Voor veel prostituees betekent dit: geen inkomen. - Martin Waalboer De afgelopen twee jaar zijn sowieso al financieel moeilijk geweest, ondanks het werk. Soms maakte ik schulden, omdat mijn ouders geen geld hebben om van te leven als ik het ze niet stuur. Ik heb het nooit met ze gehad over wat voor werk ik hier doe, daar schaam ik me te veel voor. Maar ik denk dat ze wel een vermoeden hebben dat ik in de prostitutie werk.

Ik ben op mijn achttiende vanuit Ecuador naar Spanje vertrokken. Een vriendin zei dat daar veel werk was. Ik kwam daar met 2000 dollar, maar dat is van me afgestolen door een man die zei dat hij werk voor me had. Toen had ik niets meer en zwierf ik over straat. Mannen maakten opmerkingen naar me en kwamen met bepaalde voorstellen. Ik had zelfs geen eten, dus ik ging er maar op in. Zo begon ik in de straatprostitutie.

In 2011 ben ik met mijn vriend met de auto naar Nederland gekomen. Het is hier veiliger om te werken. Op straat in Spanje was het erg gevaarlijk, hier is meer bescherming. Maar dit is voor niemand een waardig beroep. Ik word soms echt als oud vuil behandeld, door de raameigenaar bijvoorbeeld.

Ik werk inmiddels 25 jaar in de prostitutie. Ik heb niet vaak meegemaakt dat ik 's nachts goed slaap en vroeg wakker word. Dat ik kan genieten van het daglicht en de zon. Dat is ergens wel mooi aan deze tijd. Ik ben nu aan het kijken of er ander werk beschikbaar is. Ik heb gehoord dat er veel mensen nodig zijn voor de fruitoogsten.

Ik zei pas nog tegen een vriendin: weet je nog dat je nooit wist wat je met al die hulporganisaties moest die contact met ons zoeken? Nu zijn ze er wel echt voor ons! Dat vind ik prachtig om te merken. Ik voel de liefde en steun van hen. Ondanks mijn zorgen, ben ik nog nooit zo hoopvol over de toekomst geweest als nu, dat ik hieruit kan komen.

'Ik verveel me ontzettend: het is zo rustig op straat.' Mohammed is dakloos en woont inmiddels al tien jaar op straat. Hij is bang om corona te krijgen vanwege zijn astma. Hij hoop dat hij met de extra overheidssteun nu eindelijk een eigen huis kan krijgen.

'Ik ben wat ze noemen een economische dakloze, iemand die door werkloosheid zijn huis is kwijtgeraakt. Tien jaar geleden ben ik mijn baan verloren en raakte ik in de schulden. Sinds 2010 zit ik op straat. Af en toe heb ik even een kamer, maar daar moet ik na een tijdje altijd weer uit.

Ik verblijf nu in de winteropvang voor daklozen. Vroeger moesten we daar om negen uur 's ochtends uit, maar sinds kort is dat veranderd en mogen we wat langer blijven. Normaal gesproken ben ik overdag meestal in de bibliotheek te vinden. Maar die is nu dicht. En niet alleen de bibliotheek, alles is dicht. De wereld is veranderd.

In de bibliotheek zat ik meestal achter de computer. YouTube-filmpjes bekijken of op Facebook. Of ik ging kranten lezen. Nu ben ik meestal in het park te vinden. Gelukkig is het lekker weer, dus dan fiets ik zomaar wat rond. Ik ga de hele stad door. Even het centrum in. Maar er is niets te beleven, het is zo rustig op straat. Ik verveel me ontzettend.

Ik zit nu in een inloophuis. Normaal kwam ik daar nooit, omdat ik vind dat ze me daar discrimineren. Ik werd net nog weer uitgescholden toen ik een bakje thee ging halen. Zo is het leven hier tussen al die junkies en verslaafden. Daarom zit ik meer in het park. Maar je kunt hier koffie drinken, een broodje eten, douchen, omkleden en er zijn wat activiteiten.

Niet iedereen mag meer naar binnen bij de inloophuizen. Vroeger waren ze ook voor thuislozen, mensen die geen eigen huis hebben, maar wel ergens terecht kunnen. Nu is het alleen nog voor daklozen. Het is er rustiger dan voorheen. Je moet je handen wassen en anderhalve meter afstand houden. Maar ik zie hier en daar gewoon mensen naast elkaar zitten.

Ik heb astma, dus ik ben erg bang dat ik ziek word door het coronavirus. Vorige maand had ik een zware aanval, ik kreeg helemaal geen lucht meer en ik dacht dat ik dood ging. COVID-19 is dus extra gevaarlijk voor mij. Daarom heb ik een doek voor mijn mond en probeer ik goed afstand te houden. Maar dat is wennen en soms vergeet je het gewoon.

Sinds 2008 sta ik al ingeschreven voor een sociale huurwoning, maar ik heb nog steeds niets. Ik kan elke week reageren, maar iedere keer zijn er weer twintig andere mensen voor mij in de rij. Ik hoop dat de regering nu gaat zorgen dat ik een woning krijg. Ik ben de straat moe. Ik wil gewoon lekker in mijn eigen huisje zitten.'

8) Veel Wmo-cliënten hoeven over deze maand en mei geen eigen bijdrage te betalen

Google melding Wmo: Binnenlands Bestuur 28 april 2020

INNING EIGEN BIJDRAGE WMO TIJDELIJK STOPGEZET

Veel Wmo-cliënten hoeven over deze maand en mei geen eigen bijdrage te betalen. Dat heeft minister Hugo de Jonge (VWS) besloten. Hij gaat in overleg met de VNG over compensatie van de door gemeenten gederfde inkomsten uit eigen bijdragen over deze maanden.

Yolanda de Koster 27 apr 2020 1 reactie Veel Wmo-cliënten hoeven in april en mei geen eigen bijdrage te betalen. Het gaat om mensen die hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding krijgen. Dat heeft minister Hugo de Jonge (VWS) besloten. Hij gaat in overleg met de VNG over compensatie van de door gemeenten gederfde inkomsten uit eigen bijdragen over deze maanden.

Stopgezet Zorg en ondersteuning kan gezien de corona-maatregelen niet of niet op de gebruikelijke manier worden geboden. Hoewel de minister benadrukt dat de zorg en ondersteuning zo veel mogelijk moet worden geleverd, desnoods op een alternatieve manier, kan dat niet altijd. Soms wordt de ondersteuning op verzoek van de cliënt stopgezet, soms is het een gezamenlijk besluit van aanbieder en cliënt.

Ondoenlijk In de wet Wmo-abonnementstarief is bepaald dat er geen factuur voor de eigen bijdrage wordt gestuurd als de zorg in een maand niet kan worden geboden; het zogeheten 'startstopbeleid'. Bij de vaststelling van de wet ging de wetgever ervanuit dat hiervan slechts in beperkte mate gebruik van zou worden gemaakt, bijvoorbeeld als een Wmo-cliënt tijdelijk in het ziekenhuis zou worden opgenomen. Nu gaat het om veel cliënten die geen hulp krijgen. Het is volgens de minister ondoenlijk om per cliënt te bekijken of er al dan niet een factuur moet worden verstuurd. 'Dit leidt onherroepelijk tot veel onduidelijkheid, discussies en bezwaarprocedures en daarmee voor alle betrokken partijen een onevenredig grote (administratieve) uitvoeringslast.' Gemeenten en zorgaanbieders hebben nu wel andere dingen aan hun hoofd. Daarom heeft De Jonge voor een generieke maatregel gekozen.

Aanvulling: In de Voorjaarsnota van het kabinet is een bedrag van 18 miljoen euro opgenomen ter compensatie voor gemeenten.

REACTIE OP DIT BERICHT

Door Ria Huisman (directeur) op 28 april 2020 09:09

Vreemd dat de beschermde woongroep wel moet betalen terwijl er niets geleverd wordt alles is gesloten.

*Oneerlijk dus meten met 2 maten.
goed voor bezwaar.*

9) Job Grovenstein was duidelijk in wat hij wilde, schuwde discussies niet

Leidsch Dagblad 29 april 2020

Oud-raadslid Kaag en Braassem, Job Grovenstein, overleden: een vastberaden maar amicaal strijder voor betere planeet

Paul van der Kooij 29/04/2020 Ook toen hij een slopende ziekte kreeg, bleef het dinsdag overleden oud-raadslid Job Grovenstein knokken voor een betere planeet. Met resultaat. Zo maakte de Hoogmadenaar zonne-energie bereikbaar voor heel wat gemeentegenoten in Kaag en Braassem.

Bij het Hoogheemraadschap van Rijnland, waar hij na Hoogovens en Fasson terecht kwam, leerde hij dat de grondstoffen van de aarde eindig zijn. Hij ging daar op verschillende fronten mee aan de slag. Handig als hij was als oud-LTS'er zorgde hij ervoor dat het hoogsteigen huis meer energie opleverde dan het verbruikte en het - door serre en goede isolatie - weinig (pellets) verstookte. Ook werd hij in 1993 lid van het CDA, redenerend dat 'je alleen als partijlid dingen kunt veranderen'.

Vijf jaar later werd hij raadslid van wat toen nog Jacobswoude heette. Hij bleef het tot 2014, dus ook na de fusie met Alkemade. En als lid van het duurzaamheidsplatform van de partij, lichtte hij Kamerleden in over ontwikkelingen op dat gebied.

Hoewel hij duidelijk was in wat hij wilde en discussies niet schuwde, streefde hij wel altijd naar een positief resultaat. Meldt het CDA in een reactie. 'Hij was amicaal, had de nodige humor en was een echt familiemens. Wij zullen hem, zijn deskundigheid en bevlogenheid missen'.

Hoewel hij Friesland op zijn tiende verliet, toen een boerderij in de Noordoostpolder lonkte, behield Grovenstein een Friese klank. Volgens oud-wethouder Henk Hoek verraadde dat ook enigszins zijn vastberadenheid: „Zeker als het ging om duurzaamheid, liet hij zich niet met een kluitje in het riet sturen.”

Oud-fractievoorzitter Karin van der Kaaden vindt het 'een man om nooit te vergeten': „Zijn betrokkenheid en bevlogenheid bij alles wat speelde in de leefomgeving in Kaag en Braassem was groot. Ik kan ook alleen maar diep respect hebben voor wie hij was en voor wat hij heeft nagelaten aan de gemeente.”

Waar nodig, stak Grovenstein de handen uit de mouwen. Want wat deden hij, zijn vrouw Paula en nog vijf vrijwilligers toen de Coöp op zich liet wachten in Hoogmade en de kern maanden zonder winkel dreigde te zitten? Ze bemanden zelf de door hem geregelde winkelwagen.

Na zijn afscheid als raadslid, bleef de oud-scriba van de Protestantse Gemeente Hoogmade 'evangeliseren' voor de planeet. Zo richtte hij de Coöperatie KBnergie op zodat inwoners van de gemeente die geen (geschikte) plek hebben voor zonnepanelen, toch zonne-energie kunnen opwekken. Bijvoorbeeld via 229 zonnepanelen op het raadhuis.

Grovenstein laat een vrouw, vier kinderen en een kleinkind na.

10) Hoe houden mantelzorgers het vol? Wat is noodzakelijke zorg?

Zorgvisie 29 april 2020

Blog: Durf te vragen naar wat ouderen en hun mantelzorgers nodig hebben

In de huidige crisistandigheden is het van groot belang dat er een gezonde balans blijft tussen zorgen voor de ander en zorgen voor jezelf, schrijft Eric Kindt, algemeen directeur van Home Instead Thuiservice. Hoe houden mantelzorgers het vol? Wat is noodzakelijke zorg?

In Nederland leven 280.000 mensen met dementie. Hiervan woont ongeveer 74 procent, dat zijn circa 200.000 mensen, thuis. Zij worden verzorgd door hun naasten, al dan niet in combinatie met hulp van zorgprofessionals. De cijfers van Alzheimer Nederland spreken boekdelen. Maar liefst 31 procent van de mantelzorgers zorgt meer dan 40 uur per week voor zijn of haar naaste. Juist bij de zorg voor mensen met dementie is de afstemming tussen de persoon met dementie zelf, de mantelzorg(er)s en de ondersteunende zorgprofessionals van essentieel belang.

De impact van corona Wanneer je vanuit dat perspectief kijkt naar de situatie thuis bij mensen met dementie, zie je dat de coronacrisis een enorme impact heeft. De al fragiele balans is ernstig verstoord. Voor de mantelzorgers is duidelijk wat hun rol is. Zij kunnen niet anders en moeten door. Maar veel zorgorganisaties hebben keuzes gemaakt die een grote invloed hebben op het leven thuis. Locaties van dagbestedingen zijn tijdelijk gesloten en thuiszorgorganisaties hebben het aantal

zorgmomenten bij senioren thuis geminimaliseerd, waarbij er voor gekozen is om alleen nog 'noodzakelijke zorg' vanuit een medisch perspectief te bieden.

Verkeerde vraag Onze zorgprofessionals ontmoeten elke dag veel senioren met dementie die nog thuis wonen. Zij komen bij hen thuis voor een kopje koffie, om hen te begeleiden bij het wassen en aankleden, om samen met hen te eten en om hen gezelschap te houden. Kortom, om de dagstructuur en het ritme van de senior in stand te houden. Dat is juist in deze tijd erg belangrijk.

Met enige regelmaat hoor ik de vraag vanuit andere thuiszorgorganisaties aan onze zorgprofessionals of dit dan wel noodzakelijke zorg is in deze tijd. Moet je dit wel doen in deze tijden van corona? We moeten toch zo min mogelijk contactmomenten hebben?

De gedachte achter die vraagstelling houdt mij al een tijdje bezig. Weet je waarom? Omdat het een vraag is aan de verkeerde persoon. Deze vraag moet niet gesteld worden aan mij of aan onze zorgprofessionals, deze vraag moet worden gesteld aan de senior zelf en zijn of haar dierbare naasten. Want zijn zij niet degenen die bepalen wat op dit moment bijdraagt aan een goed en zinvol leven thuis? Is hun wens niet bepalend voor het antwoord op deze vraag?

Persoonsgerichte zorg Dat is waar het om gaat bij persoonsgerichte zorg, dat we vragen wat de ander nodig heeft om het leven met zin en met leefplezier voort te zetten. Het gaat om het vormgeven van betekenisvolle relaties en weten wat bij de ander zin geeft aan het leven.

Ondersteuning en begeleiding thuis en het bieden van gezelschap resulteren in een breed pakket aan onderliggende effecten zoals het aangaan van een betekenisvolle relatie, het bieden van veiligheid thuis, het verminderen van angst en stress, het behoud van zelfrespect, het gevoel ertoe te doen en ergens bij te horen, het stimuleren van voeding en beweging en, niet in de laatste plaats, de ondersteuning van de mantelzorg.

Naar mijn mening kun je als zorgorganisatie niet vragen of de mantelzorger het 'even' kan overnemen? Als je daarbij beseft dat de mantelzorger in de meeste gevallen al vrijwel 7x24 uur 'mantelzorgt', dan is die vraag zelfs eigenlijk ongepast. Veel mantelzorgers zitten al tot aan hun maximum in de ondersteuning en juist ook in deze heftige periode is externe professionele hulp voor hun dierbare van groot belang en van grote waarde.

Durf te vragen Echt persoonsgerichte zorg, vooral ook in deze tijd, is: durf te vragen en te luisteren naar wat de senioren en hun dierbare naasten nodig hebben om zo goed en zo kwaad als mogelijk een betekenisvol leven te kunnen behouden en te kunnen genieten van de dagelijkse dingen. Dat je op zoek gaat naar het kennen van de ander inclusief de verlangens van die ander.

Dit begint naar mijn mening met de wil om die vraag te stellen en vervolgens met maximale creativiteit en met daadkracht invulling te geven aan het antwoord. Laat dat ons kompas zijn in deze roerige tijden: luisteren naar wat de ander betekenisvol vindt en daar mede invulling aan geven in de zorgrelatie. Wat kun je dan als zorgverlener een prachtig beroep hebben!

En dat je als zorgorganisatie het invullen van deze verlangens op een veilige manier moet organiseren in deze crisistijd, dat staat buiten kijf! Maar we moeten daarbij wel blijven denken in mogelijkheden en niet in beperkingen. Dan kan er nog ontzettend veel. Gelukkig maar!

Eric Kindt Algemeen directeur Home Instead Thuiservice

Home Instead Thuiservice is een erkende niet-medische thuiszorgverlener voor senioren. Home Instead Thuiservice maakt onderdeel uit van Home Instead Senior Care, 's werelds grootste dienstverlener op dit gebied en actief lid van the World Dementia Council. Home Instead Thuiservice in Nederland heeft vestigingen in 37 regio's, van waaruit 1.400 CAREGivers maandelijks meer dan 60.000 uur dienstverlening aan senioren leveren.

11) De impact van de coronacrisis kan mensen tot diepe wanhoop drijven

‘Vraag of de persoon met wie je spreekt aan de dood denkt’

De impact van de coronacrisis kan mensen tot diepe wanhoop drijven. Zelfmoord lijkt dan voor sommigen een uitweg. 'Juist het verbreden van steun van naasten kan mensen met suïcidedgedachten helpen.'

'We zien nog geen toename van het aantal suïcides, maar we verwachten dat wel.' Renske Gilissen is hoofd onderzoek van 113 zelfmoordpreventie. Jaarlijks voeren haar collega's 90 000 gesprekken. Ze noemt de situatie nu 'aanhoudend druk' en verwacht dat het aantal gesprekken dit jaar veel hoger zal zijn. Voor veel van de huidige telefoontjes en chats bij 113 is corona wel de aanleiding. 'We merken dat mensen nu meer tijd hebben om te piekeren. Het ontbreekt hen aan afleiding. We horen ook veel eenzaamheid en angst voor het virus.'

Risicofactoren De groei aan zelfmoorden die Gilissen voorziet, is onder meer gebaseerd op de wrege les van de economische crisis in 2008. Suïcides stijgen na de crisis zelf. 'In 2013 waren er 500 meer zelfmoorden dan in 2007.' Ze wijst op de risicofactoren: 'Financiële problemen, sociaal isolement, werkloosheid. Dat gaat nu allemaal toenemen.'

Mannen Gilissen benadrukt dat in principe iedereen door een plotselinge, negatieve verandering van levensomstandigheden over zelfmoord kan gaan nadenken. 'De grootste risicogroep zijn wel mannen van middelbare leeftijd, tussen de 30 en 65 jaar. Meestal van Nederlandse herkomst. Onder niet-westerse groepen komt suïcide minder voor.' Ze vertelt dat zelfmoord nooit één oorzaak heeft. 'Het is niet: ik verlies mijn baan en dus ga ik over zelfmoord nadenken. Er spelen altijd nog andere factoren. Maar één aspect, zoals baanverlies, kan wel de druppel zijn. Statusverlies en bedreiging van identiteit spelen een belangrijke rol.'

Hetzelfde 'Suïcides komen veel voor onder eenzame mensen. Mensen die al het gevoel hadden nergens bij te horen, zoals weduwes en weduwnaars. Mensen die zich tot last voelen van anderen, weinig om handen hebben, hun leven als zinloos ervaren. Gevoeligheid voor drank en drugs dragen ook bij.'

Iedereen anders 'Maar', stelt Gilissen, 'niet één suïcide is hetzelfde. Binnen een groep is iedere persoon toch weer anders. Als je je te veel laat leiden door categorieën, mis je de mensen bij wie je het niet verwacht en bij wie het toch gebeurt. Zelfmoord is heel moeilijk te voorspellen.' Een plotselinge verandering van gedrag of stemming is een mogelijke indicator. 'Iemand die ineens heel somber is of juist heel vrolijk omdat hij het besluit genomen heeft.'

Veilig Renske Gilissen pleit ervoor om gedachten aan zelfmoord expliciet te maken. 'Begin met te vragen hoe het gaat. En als iemand dan zegt "mwoah, niet zo" en jij maakt je zorgen, vraag dan of diegene aan de dood denkt, of diegene er over denkt een einde te maken aan zijn of haar leven.' Vervolgens is het bovenal belangrijk om te checken hoe 'veilig' de situatie is. 'Daar moet je beginnen; heeft iemand bijvoorbeeld al een plan? Wanneer dan?'

Oplossing Mensen hebben volgens Gilissen de neiging een oplossing te willen bieden in gesprekken over suïcide. Bijvoorbeeld door te zeggen dat het morgen wellicht beter gaat of door de situatie te relativiseren. 'Maar als de oplossing makkelijk was, had diegene het zelf wel bedacht. De dood lijkt voor hen de enige oplossing. Dat laat al zien hoe moeilijk ze het hebben.'

Naasten Het isolement van mensen met zelfmoordgedachten moet doorbroken worden. Gilissen: 'Betrekt de naasten, doe dat altijd. De situatie is te zwaar voor iemand alleen. Voor de persoon zelf, maar ook voor jou als degene die betrokken is geraakt. Deel het met anderen. Privacy moet hier geen belemmering zijn. Juist het verbreden van de steun kan helpen.' Gilissen onderstreept in dat verband het belang van een goede overdracht. 'Kijk als professional of jouw

cliënt echt goed bij de volgende hulpverlener is aan gekomen. Check dat bij beiden en houd zo lang de relatie in stand.’

Saamhorigheid ‘Suïcidepreventie is uiteindelijk iets van ons allemaal’, meent Gilissen. ‘De buurman of buurvrouw kan ook de belangrijke vragen stellen. We kunnen allemaal contact houden met een belletje of een mailtje of een gesprekje buiten. Uit studies is bekend dat na sommige natuurrampen het aantal suïcides juist minder is. We denken dat saamhorigheid daar een belangrijke rol in speelt. Dat kan in deze crisis ook zo zijn.’

113 zelfmoordpreventie biedt een gratis online training voor professionals en burgers. ‘Vraag maar’ is via deze link te vinden. (Fried: zie: https://vraagmaar.113.nl/online-training/#utm_source=supranet&utm_medium=post&utm_campaign=supranet&utm_content=KME_NW%20https://bit.ly/363xn16)

Lees al onze artikelen over corona hier >> (Fried: zie: <https://www.zorgwelzijn.nl/tag/coronavirus/>)
Piet-Hein Peeters is freelance journalist voor onder andere Zorg+Welzijn.

12) Gedrag van mensen steeds meer centraal in het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid

Platform 31 30 april 2020

Aan de slag met gedragsbewust beleid

Tamara Madern, lector Schuldpreventie en Vroegsignalering, Hogeschool Utrecht In de afgelopen jaren is het gedrag van mensen steeds meer centraal komen te staan in het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid. Duidelijk is dat het niet voldoende is om financiële kennis te hebben om schulden te voorkomen. Naast het denkvermogen moet ook rekening worden gehouden met het doenvermogen van mensen. Maar hoe doe je dat als gemeente? Daarover gaan we in gesprek met Tamara Madern, lector Schuldpreventie en Vroegsignalering aan de Hogeschool Utrecht en procesmanager van leernetwerken en onderzoek van het programma Schouders Eronder.

“Als het gaat om armoede en schulden, dan bestaat er al veel kennis over het gedrag van mensen. Dat helpt om beleid en uitvoering daarop aan te laten sluiten. Maar in de praktijk zien we dat de kennis niet goed is ontsloten. Kennis lijkt soms tegenstrijdig en wordt niet altijd vertaald in concrete acties voor de praktijk. Een klein voorbeeld daarvan is dat bij updates van een handreiking niet wordt aangegeven wat nieuw is. Dat maakt het lastig om goed gebruik te maken van de bestaande kennis. Vanuit Schouders Eronder willen we hier een slag in maken zodat de kennis die er is, beter wordt benut.”

Hoe kunnen gemeenten hun beleid en uitvoering meer gedragsbewust

inrichten? “Het hangt sterk af van wat je wilt bereiken. Er is niet één antwoord op hoe je beleid en uitvoering beter laat aansluiten op het gedrag van mensen. Je kunt aan de gang met stress-sensitief beleid maar ook met interventies. Er zijn allerlei ingangsvragen. In Almere is bijvoorbeeld gekeken naar minimapolissen. De zoektocht was naar de boodschap die ze wilden geven. Moeten de inwoners de polissen kennen om zelf een afweging te maken of wil je ze meer sturen richting het afsluiten? Het verschil in vraagstelling kan leiden tot andere aanpakken. Dat vraagt van een gemeente dat ze steeds naar het geheel kijken. Hoe ziet het proces eruit? Dan zie je knelpunten en daar kun je mee aan de slag. Denken vanuit het doenvermogen van mensen is echt wezenlijk anders dan het perspectief van de rationele mens. Dat wordt al steeds meer gedaan. Nu zit de omslag in denken vaak in kleine dingen, zoals brieven veranderen, vaak met gebruik van nudges. Dat zijn eigenlijk kleine duwtjes in de juiste richting die het makkelijker maken om het gewenste gedrag te kunnen uitvoeren. Dat soort nudging is nuttig maar niet de oplossing van alles. Dan wordt nudging straks een stoflap op alles. En wat als beleid verandert? Dan moet je alle nudges weer gaan

aanpassen. We moeten er wel veel meer gebruik van gaan maken, maar gedragsbewust beleid vraagt echt meer dan nudges alleen.”

De Hogeschool Utrecht heeft een nieuwe opzet voor budgetcursussen ontwikkeld. Hoe zijn deze cursussen meer gedragsbewust gemaakt?

“We hebben inderdaad gewerkt aan een nieuwe opzet voor budgetcursussen. Deze cursussen worden veel ingezet, maar we weten eigenlijk niet of het bijdraagt aan het voorkomen of verminderen van problematische schulden. Aan de hand van gedragswetenschappelijke inzichten hebben we gekeken welke aanpassingen kunnen bijdragen aan de effectiviteit van de cursussen. De belangrijkste aanpassing is dat de budgetcursus niet is opgebouwd uit vaststaande modules. De cursisten mogen de onderwerpen zelf aandragen. Daarnaast is er meer aandacht voor het oefenen van vaardigheden en bespreken van valkuilen van mensen, omdat financiële kennis niet voldoende is om gezond financieel gedrag te vertonen. Door de nieuwe opzet is de cursus veel persoonlijker geworden; mensen komen ook meer met hun eigen verhaal. Voor trainers is deze opzet veel intensiever: ze moeten meer kennis hebben van schuldhulpverlening én van gedragswetenschappelijke inzichten. Wageningen Universiteit heeft de aangepaste budgetcursus geëvalueerd en er is een handreiking opgesteld. De ervaringen van de deelnemers zijn zeer positief.”

Hoe kunnen gemeenten hun inwoners met financiële zorgen beter bereiken?

“Het in kaart brengen van klantreizen kan gemeenten veel belangrijke informatie opleveren over hoe mensen omgaan met hun financiële vragen. Buurtteams zijn heel mooi maar voor een specifieke doelgroep. Als je alle financiële vragen bij een buurtteam moet stellen, dan gaat niet iedereen daarnaartoe. Ik kom bijvoorbeeld langs het stadskantoor van de gemeente waar ik woon, dus dan wil ik liever daar mijn vraag stellen. Ook zijn openingstijden vaak een probleem, vaak alleen onder werktijd en soms maar een paar uur in de ochtend. Dan wordt er niet op de leefwereld van mensen aangesloten, voor mensen met werk is het dan heel lastig langs te komen. Een oplossing zou kunnen zijn om ook om 19.00 uur nog een keer open te zijn. Datzelfde geldt voor goed preventiebeleid, dat zou een breed scala aan interventies moeten omvatten. Er is vaak vroegsignalering en budgetcursussen maar die zijn er niet op gericht dat je langs kunt komen bij één of twee vragen of een individueel langduriger adviestraject voor mensen zonder problematische schulden.

Het helpt om meer te denken vanuit social marketing. Inwoners zijn klanten die je van een dienst voorziet. Je spreekt mensen dan op een andere manier aan. Je reikt naar hen uit. Bij inloopspreekuren zie je bijvoorbeeld dat medewerkers zich op één vraag richten en niet doorvragen. Dat is een gemiste kans vanuit preventie gezien. Schulden zijn een taboe. We moeten het bespreekbaar maken. Zet het in de nieuwsbrief van je werkgeversbladje. Benader niet alleen het individu maar spreek de groep aan. En zeg dan niet dat het geen probleem is om schulden te hebben, maar wel en dat het heel goed is om hulp te vragen en dat dat niet iets is om je voor te schamen. Een mooi voorbeeld van een kosteneffectieve manier om op grote schaal een financiële boodschap af te geven, is een soapserie. In Zuid-Afrika is twee maanden lang het thema schulden behandeld in een goedlopende serie Scandal. Eén van de karakters leent ontzettend veel geld en zoekt dan hulp om uit de schulden te komen. Uit onderzoek van de Wereldbank blijkt dat veel kijkers meer kennis hadden over het aangaan van leningen.”

Hoe kunnen gemeenten het gedragsbewust beleid in hun gemeenten

versterken? “Je ziet dat gemeenten op grotere schaal met gedragsbewust beleid aan de gang zijn, maar het is nog geen doorleving van het geheel. De nieuwe ideeën blijven vaak beperkt bij afdelingen of personen. Een goed voorbeeld is Stadsring51. Die stapelen goede projecten op elkaar. Andere goede voorbeelden zijn Drechtsteden, Alphen aan den Rijn en Amsterdam. We doen vaak ‘of, of’. Eigenlijk moeten we meer ‘en, en’ doen. Dan zeggen ze dat het hele schuldhulpverleningssysteem weg moet, maar waarom? Op onderdelen kunnen beleid en interventies worden aangescherpt. Daar

moet je het gesprek over aangaan, ook met de uitvoering. Er vindt weinig uitwisseling plaats tussen beleid en uitvoering, terwijl daar ook veel kennis is.

Gedragbewust beleid vraagt ook om een ander personeelsbeleid bij gemeenten. Je moet als gemeente nadenken over waar je naartoe wil gaan. Is er een kennispersoon die ervoor zorgt dat iedereen zijn kennis bijblijft? Worden trainingen goed geïmplementeerd en zijn er mogelijkheden tot intervisie? Uitvoerders hebben vaak ook concrete handvaten nodig. Vanuit Schouder Eronder kijken we hoe we praktijk en wetenschap beter kunnen verbinden. Er is een kennisbundel waar we kennis verzamelen en concreet doorvertalen, zodat beleidsmedewerkers en uitvoerders er direct mee aan de slag kunnen.”

Meer weten? *Platform31 wil, in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gedragbewust beleid in het sociaal domein stimuleren. Dat doen we door kennis te delen in praktische handvatten. Bekijk bijvoorbeeld de publicatie Gedragbewust beleid in het sociaal domein. Daarin bundelen we de wetenschappelijke inzichten over (financieel) keuzegedrag van mensen en laat zien wat deze kennis betekent voor de ondersteuning van mensen in armoede of met schulden.*

Meer informatie staat hier. (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/thema-s/thema-armoede-en-schulden/stimuleren-gedragbewust-beleid-in-het-sociaal-domein>)

13) Wat om huurachterstanden te bestrijden en huisuitzettingen te voorkomen?

Platform 31 30 april 2020

Woningcorporaties zetten meer in op persoonlijk contact bij voorkomen van huisuitzettingen

Wat doen woningcorporaties om huurachterstanden te bestrijden en huisuitzettingen te voorkomen? Platform31 sprak in 2018 verschillende woningcorporaties over hun aanpak en plaatste een oproep om te achterhalen welke maatregelen ze hanteren in de strijd tegen huurachterstanden. Inmiddels zijn we twee jaar verder en zijn er veel ervaringen opgedaan. De aanpakken die woningcorporaties voeren, zijn door deze ervaringen aangepast en vernieuwd. Wat doen zij nu anders? Corporaties zetten flink in op persoonlijk contact en maatwerk.

In Nederland leven veel mensen die moeilijk kunnen voldoen aan hun maandelijkse betalingen. De hoogte van de schulden steeg de afgelopen vijf jaar (NVVK, 2019). De cijfers van de NVVK laten ondanks de hogere gemiddelde schuld een daling van ongeveer 10% vergeleken met 2017 zien in het aantal personen dat is aangemeld voor schuldhulpverlening. De landelijke daling van het aantal huishoudens met schuldhulpverlening is al langer terug te zien in de huurachterstanden bij woningcorporaties. De cijfers in vergelijking met de jaren daarvoor laten al enkele jaren een dalende lijn zien. Dat is positief voor woningcorporaties en bewoners en betekent dat, in 2018 ten opzichte van 2017, het totale bedrag aan huurachterstanden – zowel zittende als vertrokken huurders – met ruim tien procent daalde (Aedes, 2019).

Hoge huurachterstanden Desalniettemin kampen woningcorporaties met hoge huurachterstanden. In 2018 hadden ze in totaal 207 miljoen euro aan niet-ontvangen huurinkomsten. Woningcorporaties zetten flink in om dit bedrag te verlagen. Ook doen zij dit op het aantal huisuitzettingen omlaag te krijgen. Met succes: de afgelopen tien jaar daalde het aantal huisuitzettingen aanzienlijk. In 2008 moesten 7.650 huishoudens hun woning verlaten. In 2018 daalde dit naar 3.000 huishoudens die hun woning moesten verlaten. Uit de Corporatiemonitor Huisuitzettingen en Huurachterstanden van Aedes blijkt dat 80 procent uit huis werd uitgezet vanwege een huurachterstand (Aedes, 2019).

Een duidelijk overzicht van de maatregelen ontbrak. In het rapport Huurachterstanden: voorkomen is beter dan genezen (2018) bracht Platform31 de maatregelen overzichtelijk in beeld. De maatregelen werden gesorteerd naar preventie, vroegtijdig signaleren en oplossen van schulden.

Update 2020 Recent sprak Platform31 met acht woningcorporaties over hun incassobeleid. Hoe hebben zij hun incassobeleid de laatste jaren ingericht? Ook hier blijkt dat het beleid ingericht is om huurachterstanden en daarmee huisuitzettingen te voorkomen. Hun aanpakken zijn er steeds meer dan voorheen op gericht om te voorkomen dat een huurder zijn huis uitgezet moet worden en door een persoonlijke benadering in contact te komen met de huurder. Corporaties zetten flink in op persoonlijk contact en maatwerk. Ook wordt er continu samengewerkt met gemeenten en andere partijen zoals nutsbedrijven, zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Woningcorporaties hebben veel contact met elkaar, zodat zij van elkaar kunnen leren en zij niet allemaal zelf het wiel (opnieuw) hoeven uit te vinden.

Meer informatie

* Lees alle maatregelen in het rapport Huurachterstanden: voorkomen is beter dan genezen - update 2020 (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/publicaties/huurachterstanden-voorkomen-is-beter-dan-genezen-update-2020>)

* kennisdossier Woningmarkt (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/wat-we-doen/kennisdossiers/kennisdossier-woningmarkt>)

* kennisdossier Armoede en Schulden (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/wat-we-doen/kennisdossiers/schulden-en-armoede>)

14) Aantal jongeren dat jeugdzorg ontvangt, is voor het vierde jaar op rij gestegen

Schulinck nieuwsbrief 30 april 2020

Meer jongeren krijgen jeugdzorg

Het aantal jongeren dat jeugdzorg ontvangt, is voor het vierde jaar op rij gestegen. In 2019 kregen 443.000 jongeren jeugdzorg, 13.000 meer dan het jaar daarvoor, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

In Nederland krijgt een op de tien jongeren tot 23 jaar jeugdzorg, wat een verzamelnaam is voor jeugdhulp, -bescherming en -reclassering. Vooral het aantal jongeren met jeugdhulp neemt de afgelopen jaren toe. Het gaat hierbij om hulp aan jongeren en hun ouders bij bijvoorbeeld psychische problemen, maar ook bij een verstandelijke beperking of opvoedingsproblemen.

Het behandeltraject van deze jongeren duurt bovendien steeds langer. Jongeren die vorig jaar stopten met jeugdhulp, waren gemiddeld 361 dagen behandeld, 62 dagen meer dan in 2015.

Jongeren krijgen relatief veel jeugdhulp in gemeenten in het noordoosten van het land en het midden van Limburg. Hier ontving vorig jaar meer dan 15 procent van de jongeren onder de 18 jeugdhulp. De onderzoekers weten niet waarom zoveel jongeren hier jeugdhulp krijgen. "Sociale en economische omstandigheden kunnen hieraan ten grondslag liggen, maar ook beleidskeuzen die gemeenten gemaakt hebben bij de inrichting van de jeugdzorg", aldus het CBS.

Bron: ANP

15) 'Verdere activering Participatie Jonggehandicapten en Harmonisatie Wajongregimes'

LC R@ttentie 30 april 2020

Niet meer uren kunnen werken, is heel anders dan niet meer willen werken

Het wetsvoorstel 'Verdere activering Participatie Jonggehandicapten en Harmonisatie Wajongregimes' ligt in de Eerste Kamer. Het doel is om bestaande Wajong-wetgeving te verbeteren voor jonggehandicapten. Voor de LCR, FNV, VCP, CNV en Ieder(in) blijven er grote zorgen bestaan over groepen jonggehandicapten die er in inkomen op achteruit gaan.

Daarom hebben de organisaties een alternatieve formule op tafel gelegd die dit voorkomt. Het kabinet houdt vast aan haar voorstel en het is nu aan de leden van de Eerste Kamer om zorgvuldige afweging te maken.

Werken loont zo niet Het grootste twistpunt tussen kabinet en maatschappelijke organisaties is de basis waarop er wordt gecompenseerd. Het kabinet stelt zich op het standpunt dat mensen in de bijstand (ook) geen compensatie voor deeltijdwerk krijgen.

De organisaties stellen: 'Dat klinkt redelijk, maar als mensen niet meer kunnen werken dan is het uitgangspunt dat meer werken moet lonen onredelijk. Het vergelijken van mensen met een beperking die niet anders dan in deeltijd kunnen werken met mensen die vrijwillig in deeltijd werken, is appels met peren vergelijken.'

Eenvoudiger De organisaties hebben aangedrongen op aanpassing van het wetsvoorstel waarbij hun rekeningformule wordt meegenomen. Het maakt de wetgeving echt eenvoudiger – en dat was ook het doel – en de kosten zijn overzienbaar. Als de wetgever dit niet realiseerbaar vindt, zou de behandeling van het wetsvoorstel op zijn minst moeten worden uitgesteld.

Aan leden van de Eerste Kamer
Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20017
2500 EA Den Haag
Den Haag, 28 april 2020

Betreft: Wetsvoorstel Verdere activering Participatie Jonggehandicapten en Harmonisatie

Wajongregimes (35.213)
Referentie: LCR/EK/20-0039/ER
Geachte mevrouw, mijnheer,

De Landelijke Cliëntenraad (LCR), FNV, VCP, CNV en Ieder(In) hebben de antwoorden van staatssecretaris Van Ark op uw vragen bij het wetsvoorstel Verdere activering Participatie Jonggehandicapten en Harmonisatie Wajongregimes (35.213) geanalyseerd.

Er is waardering voor de inspanningen om tot een verbetering te komen van de complexe weten regelgeving voor jonggehandicapten. Zowel de Raad van State, het College van de Rechten van de Mens en maatschappelijke organisaties hebben dit kenbaar gemaakt.

De twijfels die bij u en ons leven concentreren zich op de beantwoording van de vraag: 'wie gaat er binnen de groep jonggehandicapten met de door de regering gehanteerde rekenregels op achteruit? En hoe groot is deze groep'.

In de antwoorden van het Ministerie van SZW van 19 februari en 7 april wordt deze vraag niet beantwoord. De conclusie van het kabinet is: 'Ja sommige groepen gaan er op achteruit en dat vindt het kabinet verdedigbaar, omdat de regeling eenvoudiger moet en werk moet lonen.'

Er bestaat verschil van inzicht over het begrip van werk moet lonen.

De staatssecretaris is van mening dat werk loont als je met werken meer kunt verdienen dan je uitkering (het sociaal minimum). De maatschappelijke organisaties vinden dat werk loont als je met werken minimaal het WML kunt verdienen.

Het uitgangspunt van de regering is dat voor mensen die niet zelfstandig het minimumloon

kunnen verdienen, (meer) werken moet lonen. Op basis hiervan zijn voorgestelde regels voor inkomensondersteuning ontwikkeld vanuit de verantwoordelijkheid voor de hele groep, ook Wajongers die aan de kant staan.' P. 7, 18.

De vraag is of volgens het VN-verdrag en het College van de Rechten van de Mens er rechten van een groep mogen worden ingeruild voor, zoals het kabinet stelt: 'Wajongers die aan de kant staan.' Omdat het bij het VN-verdrag voor mensen met een beperking om individuele vrijheidsrechten gaat, zal dit geen houdbare argumentatie zijn.

Wie gaan er op achteruit?

De vraag wie erop achteruit is wel eenvoudig te beantwoorden. Het betreft:

1 Alle mensen met een urenbeperking waarbij het inkomen bestaat uit deeltijdloon plus Wajonguitkering;

2 Jonggehandicapten die gebruik maken van de maatmanwissel;

3 Jonggehandicapten die geen gebruik meer kunnen maken van de maatmanwissel.

Waarbij de tweede groep gebruik kan maken van een overgangsregeling. En dus zolang zij blijven werken een garantie inkomen ontvangt.

Het ministerie van SZW is niet in staat aan te geven hoeveel mensen erop achteruitgaan.

Het is dan ook verwonderlijk dat ze wel kunnen berekenen wat de kosten zijn als de alternatieve formule wordt toegepast.

Huidige situatie

Door corona wordt helaas duidelijk hoe mager de garantiebepaling in de praktijk is als het economisch slechter gaat of wordt. Mensen verliezen hun baan, denk aan: jonggehandicapten met tijdelijke contracten, nul uren- en min-max contracten, in uitzendbanen en in de proefperiode, etcetera. Om na verlies van werk binnen 12 maanden nieuw werk te vinden is in de huidige situatie voor mensen met een beperking extra moeilijk. Deze komt bovenop de 'reguliere' achterstand die zij ervaren op de arbeidsmarkt! De termijn van 12 maanden is een lege huls als gevolg van de coronacrisis. De groep die erop achteruitgaat als gevolg van de harmonisatie neemt hierdoor enorm toe!

Er is een alternatief waardoor alle jonggehandicapten tenminste WML kunnen verdienen

Maatschappelijke organisaties hebben een alternatieve formule op tafel gelegd voor de Wajongers met arbeidsvermogen (jonggehandicapten die meer dan 20% WML kunnen verdienen) die op de uitgangspunten van de bestaande Wajong regelgeving is gebaseerd. Deze formule maakt het ook voor mensen met een urenbeperking mogelijk om het WML of meer te verdienen. Zoals dat ook is geregeld voor de mensen zonder urenbeperking die met loondispensatie werken. Deze alternatieve formule is door UWV als uitvoerbaar beoordeeld. De staatssecretaris meent dat ook als de alternatieve formule wordt ingevoerd, er jonggehandicapten zijn die erop achteruitgaan. Wij horen graag welke werkenden die meer dan 20% WML verdienen erop achteruitgaan. Bij het doorrekenen zijn wij ze niet tegengekomen. Als de staatssecretaris concreet een voorbeeld kan noemen, dan kan dit probleem eenvoudig met een hardheidsclausule worden opgelost, omdat het slechts enkelingen betreft.

De groep oude Wajong die minder dan 20% WML kan verdienen, heeft geen voordeel aan de nieuwe formule. Deze groep ging er ook in de oorspronkelijke voorstellen van de staatssecretaris op achteruit. De Tweede Kamer heeft hier, mede op verzoek van de maatschappelijke organisaties, voor een reparatie gezorgd (amendement 35213-15).

Het kabinet houdt vast aan haar eigen wetsvoorstel

Uit alle antwoorden op uw vragen wordt één ding duidelijk het kabinet houdt vast aan haar eigen formule. Hierbij wordt onder andere het argument gehanteerd dat bij mensen in de

bijstand ook geen compensatie van deeltijdwerk plaatsvindt.

Dat klinkt redelijk, maar als mensen niet meer kunnen werken dan is een uitgangspunt dat meer werken moet lonen onredelijk. Het vergelijken van mensen met een beperking die niet anders dan in deeltijd kunnen werken met mensen die vrijwillig in deeltijd werken, is appels met peren vergelijken.

Bestaat er een extra maatschappelijke verantwoordelijkheid voor hen die van jongs af aan een beperking hebben of als kind of scholier/studerende hebben opgelopen?

In de wetstekst wordt het sociaal minimum als basis genomen voor de berekening van het inkomen. Deze norm geldt voor alle burgers die door omstandigheden tijdelijk niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien. In beginsel is deze norm niet geëigend als permanente inkomensvoorziening. Over de periode dat je behoort tot de actieve beroepsbevolking is het uitgangspunt dat er tijdelijk van de sociale zekerheid of het vangnet gebruik wordt gemaakt. In beginsel neem je deel aan de arbeidsmarkt betaal je sociale premies en in geval van pech doe je een beroep op een sociale verzekering en als deze niet toereikend is, het sociaal vangnet. Op de gehele economie zijn de mensen die een beroep doen op het vangnet idealiter een kleine minderheid. De Wajong is een bijzondere regeling, omdat deze is ingesteld voor mensen met een beperking die niet het normale curriculum op de arbeidsmarkt doorlopen. Als gevolg van een aangeboren of opgelopen beperking is deze normale route niet vanzelfsprekend en niet altijd bereikbaar. Voor hen is arbeidsparticipatie minder vanzelfsprekend en minder lonend. Daarom kunnen mensen met een beperking niet net als gezonde werknemers in de dezelfde mate sociale verzekerings- en pensioenrechten opbouwen. Ook hebben mensen met een beperking niet altijd dezelfde levensverwachting. Dit is de reden waarom mensen met een aangeboren beperking een speciaal vangnet nodig hebben, omdat de beperking niet van voorbijgaande aard is. In de aanpassingen in de wet wordt dit in de meeste voorstellen erkend. Echter deze erkenning vinden wij niet terug in de inkomensvoorziening.

Het is nu aan u.

Wij vragen u om in uw overwegingen te betrekken dat een beperking niet van voorbijgaande aard is en dat dit vraagt om een betere inkomensregeling dan thans wordt voorgesteld.

Waarom is een andere inkomensregeling noodzakelijk

De casussen die wij met u hebben besproken en de ervaringsverhalen illustreren dat zelfstandigheid en het realiseren van levenskansen van mensen met een beperking extra variabelen kent. Een goed werkende Wajongregeling met een fatsoenlijk inkomen zorgt er niet alleen voor dat werken loont, maar maakt ook volwaardig participeren in de samenleving mogelijk. Voor jonggehandicapten is het dagelijks leven duur, duurder dan voor gezonde burgers. Dat komt niet alleen door de kosten voor zorg. Woonlasten van een aangepaste woning zijn hoger dan van een gewone woning. Vaak zijn kosten voor energie hoger, maar ook de deelname aan de maatschappij is duurder (vanwege aangepast vervoer, duurdere kaartjes voor theater en concert, enzovoorts) Het is dan ook meer dan redelijk dat hun lagere loon of salaris als gevolg van de beperking door de overheid wordt gecompenseerd, zodat ook jonggehandicapten volwaardig kunnen meedoen.

De keuze die voorligt is:

- Invoeren van de alternatieve formule waardoor er een breed draagvlak is voor de harmonisering en de inkomenspositie van jonggehandicapten in de Wajong structureel verbetert, ook in tijden van (corona) crisis (via gebruikmaken novelle);
- Of de behandeling van het wetsvoorstel opschorten vanwege noodzakelijk grondig

onderzoek wie en hoeveel jonggehandicapten er de dupe worden van dit wetsvoorstel. Zonder deze duidelijkheid kan er geen afgewogen beslissing worden genomen. Dat is nu meer dan ooit relevant tegen de achtergrond van de coronacrisis. De vraag die hier voorligt is: is de geharmoniseerde Wajong crisis proof?

Het spreekt voor zich dat onze voorkeur uitgaat naar de eerste optie, omdat de geharmoniseerde Wajong dan over de gehele linie crisis proof is.

Met vriendelijke groet,

Amma Asante Voorzitter Landelijke Cliëntenraad

Kitty Jong Vice Voorzitter FNV

Semih Eski Bestuurslid CNV Vakcentrale

Nic van Holstein Voorzitter VCP

Illya Soffer Directeur Ieder(In)

16) Particuliere werkgevers hebben doelstelling banenafpraak overtroffen, overheid blijft achter

Binnenlands Bestuur 30 april 2020

OVERHEID BLIJFT ACHTERLOPEN OP BANENAFSPRAAK

De cijfers wijzen erop dat particuliere werkgevers flink over de doelstelling heen zijn gegaan en dat de overheid als werkgever nog achterloopt.

Adriaan de Jonge 29 apr 2020 De doelstelling voor de banenafpraak voor 2019 lijkt ruimschoots behaald te zijn. Maar waar de particuliere werkgevers hun doelstelling flink hebben overtroffen, blijft de overheid achterlopen op de targets.

Doelstelling overtroffen Dat blijkt uit nieuwe cijfers van het UWV die betrekking hebben op het laatste kwartaal van 2019. Op basis daarvan blijkt dat er tussen de nulmeting eind 2012 en eind 2019 in totaal 61.792 banen binnen de banenafpraak zijn gerealiseerd. Dat overtreft de doelstelling van 55.000 banen. Het gaat om banen voor mensen met een arbeidsbeperking die wel bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen, maar niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen. Daarom worden werkgevers via loonkostensubsidie gecompenseerd voor de kosten van banen in de banenafpraak.

Overheid loopt achter De cijfers wijzen erop dat particuliere werkgevers flink over de doelstelling heen zijn gegaan en dat de overheid als werkgever nog achterloopt. Van de 55.000 banen zouden er 40.000 in de markt gerealiseerd worden en 15.000 bij de overheid. Volgens de laatste cijfers zijn er 4.285 banen gecreëerd bij de overheid en 46.776 in de markt. Daar bovenop komen nog wel 10.730 banen via een uitzendcontract of detachering waarvan nog niet bekend is in welke sector die te plaatsen zijn.

Boetes Het is dus nog niet zeker dat de overheid de doelstelling niet heeft behaald. Het UWV benadrukt bovendien dat de kwartaalcijfers niet de officiële cijfers zijn; die worden in de jaarmeting 2019 bekendgemaakt, die in juli 2020 verschijnt. Toch zou het niet de eerste keer zijn dat de overheid slechter presteert dan verwacht. De overheid liep tussen 2016 en 2018 ook fors achter op de afspraken. In principe zouden daar boetes voor gelden, maar die zijn niet opgelegd.

17) Er wordt nieuwe en extra druk op vrijwillige of beroepsmatige professional gelegd

‘Kwaliteit van vrijwilligerswerk staat of valt met de manier waarop het begeleid wordt’

Behoeftte aan een strategisch en uitvoerend profiel van de coördinator vrijwillige inzet
De druk op het vrijwilligerswerk is groot. Veel taken die eerder al dan niet in betaalde vorm werden uitgevoerd, worden tegenwoordig in de handen van vrijwilligers gelegd. Vrijwillige inzet wordt daarnaast steeds vaker gezien als een instrument van betekenis bij het inzetten van kwetsbare burgers, waardoor organisaties te maken krijgen met een toenemende diversiteit in soorten vrijwilligers en vormen van vrijwilligerswerk.

Dat brengt discussies met zich mee over hoe die inzet goed te organiseren en aan te sturen, maar ook over de grenzen van vrijwilligerswerk en de positie van zowel de vrijwilligers als de coördinator vrijwillige inzet in de organisatie. Het vraagt van de coördinator vrijwillige inzet dat zij op veel borden tegelijk schaakt. Wat betekent dit alles voor de rol, positie en competenties van de coördinator vrijwillige inzet? Michaëla Merkus (Movisie) en Willem-Jan de Gast (Nomade training en advies) deden er onderzoek naar.

Er wordt nieuwe en extra druk op deze vrijwillige of beroepsmatige professional gelegd.

De coördinator vrijwillige inzet mag best wat meer aandacht krijgen. Of het nu gaat om een functie, een rol of een taak, het organiseren van vrijwillige inzet wordt lang niet altijd op waarde geschat, ziet Michaëla Merkus, adviseur bij Movisie. ‘We zien dat het coördineren van vrijwilligers wel steeds meer serieus wordt genomen en de coördinator een stevigere positie begint te krijgen, maar er liggen ook nog veel ingewikkelde uitdagingen. Vanuit een landelijke werkgroep waar we samen met een aantal partners deel van uitmaken, constateren we dat het vak van coördinator sterk in beweging is. We hebben een zestal uitdagingen benoemd voor de coördinator vrijwillige inzet, waaronder de uitdaging om te gaan met de veelvormigheid en diversiteit binnen het vrijwilligerswerk. En het moeten schakelen tussen de uitvoerende en de meer strategische vraagstukken rondom het organiseren van vrijwillige inzet. Er wordt nieuwe en extra druk op deze vrijwillige of beroepsmatige professional gelegd. Dat heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de rol, positie en competenties van degenen die deze functie of taak vervullen. Daarom hebben we gekeken hoe het staat met de taken van de coördinator vrijwillige inzet.’

Vrijwilligerswerk lijkt nog te vaak te worden gezien als goedkope of zelfs gratis kracht, maar het kost tijd en aandacht.

Overvragen Dat er druk ligt op de functie, is voor Michaëla en Willem-Jan niet nieuw. In hun dagelijkse werk als onderzoeker en trainer komen ze veel coördinatoren tegen die deze verhalen vertellen. ‘Vrijwilligerswerk lijkt nog te vaak te worden gezien als goedkope of zelfs gratis kracht, maar het kost tijd en aandacht. Coördinatoren geven ook aan dat zij vaak zelf ook worden gezien als vrijwilligers. Het is heel verschillend en soms onduidelijk hoe en waar in een organisatie de functie belegd is. Dat maakt het ingewikkeld. Veel coördinatoren komen uit een dienstverlenende of ondersteunende functie en gaan de vrijwilligers ‘erbij’ doen. Zo werkt het echter niet. Deze coördinatoren hebben niet altijd de positie om het vrijwilligerswerk binnen de organisatie als strategisch vraagstuk te agenderen, waardoor het toch nog vaak een sluitpost is. Ook is lastig dat het takenpakket van de coördinator vrijwillige inzet vaak niet helder afgekaderd is. Het is onduidelijk wat er precies verwacht of gevraagd wordt, waardoor overvragen en te veel verantwoordelijkheden op zich nemen op de loer liggen.’

Tegen de stroom in roeien Het onderzoek, dat bestond uit een vragenlijst en verschillende interviews, werd opgezet in samenwerking met de werkgroep, bestaande uit de beroepsvereniging AGORA, de Rotterdam School of Management, de Hogeschool van Utrecht, De Regenboog Groep en Landschappen NL. Michaëla: ‘Het onderzoek brengt de hoeveelheid taken die de coördinator vrijwillige inzet op haar bord heeft, goed in beeld. Dat mag in de organisatie helderder op het

netvlies komen, wat zowel aan de bestuurder is als aan de coördinator zelf. Het positioneren van vrijwilligers, het positioneren van vrijwilligerswerk bij het management, vrijwilligers en hun talenten leren kennen en hen op de juiste positie krijgen, maar ook lobbyen in de organisatie voor erkenning van het vrijwilligerswerk en hun eigen positie. Het is een indrukwekkend pakket. Afhankelijk van het soort coördinator dat je bent: een uitvoerder, een strateeg of een allesdoener, passen taken logischerwijs meer of minder bij je. Het is vaak een strijd om alles voor elkaar te krijgen, met soms weinig invloed. Je moet het dus wel leuk vinden om tegen de stroom in te roeien.'

Competentieprofielen voor de coördinator vrijwillige inzet Er is gekeken naar de taken die coördinatoren uitvoeren, en naar hun kwaliteiten en competenties en hoe die worden ingezet. Uit het onderzoek blijkt vooral dat de functie van coördinator vrijwillige inzet op meerdere manieren kan worden ingevuld. Dat geeft de coördinator een kader van waaruit ze kan bepalen wat er van haar gevraagd wordt en wat er nodig is om dat zo goed mogelijk te doen. Zo ontstaat voor haar een duidelijk profiel, wat haar positie in de organisatie kan verduidelijken en versterken.

Michaëla en Willem-Jan pleiten op basis van het onderzoek voor het ontwikkelen van twee elkaar aanvullende competentieprofielen die beide modulair zijn opgebouwd. De twee basisprofielen zijn die van de strategische coördinator en de uitvoerende coördinator, die als duidelijk onderscheiden functies uit dit onderzoek naar voren komen. Door bij beide profielen te kiezen voor een modulaire opbouw, kunnen werkgevers en coördinatoren een competentieprofiel op maat samenstellen dat passend is bij de praktijk van de organisatie. Door het werk van de coördinator vrijwillige inzet beter in te kaderen weten coördinatoren zelf ook beter waar ze wel en niet van zijn, en kunnen ze hun grenzen beter bewaken. Volgens Michaëla is het voor organisaties essentieel om het vrijwilligerswerk goed te organiseren en een betere plek te geven in het organisatiebeleid. Daar valt of staat het mee.

Geef je coördinator de tijd en de mogelijkheid om prioriteiten te stellen.

Tip Een belangrijke tip voor veel organisaties is om goed te bedenken wat prioriteit heeft. De ene organisatie heeft meer baat bij een coördinator vrijwillige inzet die op strategisch niveau bezig is, de andere organisatie heeft juist behoefte aan uitvoerende kracht. Michaëla: 'Geef je coördinator de tijd en de mogelijkheid om prioriteiten te stellen. Dat kan volledig op strategie of uitvoering zijn, of een beetje van allebei. Het belangrijkste is dat het voor de coördinator duidelijk is binnen welke randvoorwaarden zij kan werken en ze weet wat van haar verwacht wordt.'

Michaëla: 'We hopen dat dit onderzoek bijdraagt aan meer erkenning van het vak coördinator vrijwillige inzet. Deze mensen werken hard en zitten vol passie om er wat van te maken. Maar ze worstelen met beschikbare tijd, overbelaste collega's of een management dat het belang niet ziet van het goed organiseren van vrijwillige inzet. Ik hoop vooral dat zowel coördinatoren vrijwillige inzet als bestuurders en andere betrokkenen en belanghebbenden vanuit het onderzoek aanleiding zien om de organisatie van het vrijwilligerswerk met elkaar te bespreken en te verbeteren. Daar is iedereen bij gebaat: de organisatie, de coördinator en de vrijwilligers. Uiteindelijk vormen zij toch het hart van veel organisaties.'

Aanbevelingen voor coördinatoren, besluitvormers, opleiders en landelijke organisaties

Michaëla en Willem-Jan doen verschillende aanbevelingen voor verschillende groepen, naar aanleiding van hun onderzoek:

Coördinatoren

- * Wees trots op je vak en draag dat uit
- * Laat zien waar je voor staat en gaat

- * Leer genieten van het gevecht om steeds weer jouw vak onder de aandacht te brengen
- * Zoek de verbinding, binnen en buiten de organisatie
- * Maak een keuze wat voor soort coördinator je wilt zijn en wat voor soort coördinator nodig is
- * Blijf werken aan je competenties

Besluitvormers

- * Erken de waarde van vrijwillige inzet en de cruciale rol van de coördinator en investeer erin
- * Beschouw vrijwilligersmanagement als een strategisch HRM-vraagstuk
- * Zet in op deskundigheidsbevordering op maat binnen en tussen organisaties

Opleiders

- * Bouw coördinatie van vrijwillige inzet standaard in bij relevantie opleidingen
- * Verruim de opleidingsmogelijkheden voor strategisch vrijwilligersmanagement

Landelijke organisaties

- * Zet in op de erkenning van coördinator vrijwillige inzet als beroep
- * Maak twee modulaire competentieprofielen
- * Doe vervolgonderzoek naar wat werkt

Benieuwd naar het hele onderzoek? Lees het hier. (Fried: zie:

<https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-04/Rol-en-positie-coordinator-vrijwillige-inzet-def.pdf>)

18) Anderhalvemetersamenleving geen mogelijk toekomstscenario voor mensen met beperking

Zorgvisie 30 april 2020

Zo wordt de anderhalvemetersamenleving ook toegankelijk voor mensen met een beperking

Voor mensen met een beperking of chronische aandoening is de anderhalvemetersamenleving geen mogelijk toekomstscenario. Daarom moet het kabinet met een integraal crisisplan komen zodat ook deze groepen kunnen meedoen aan het 'nieuwe normaal'. Illya Soffer, directeur van koepelorganisatie Ieder(in): 'Voldoende beschermingsmaterialen moet het startpunt zijn, dat zou al een groot deel van de problemen oplossen. De deur naar de samenleving komt dan weer op een kiertje te staan.'

De coronamaatregelen zijn verlengd. Tegelijk wordt nagedacht over de inrichting van de anderhalvemetersamenleving. Voor mensen met een beperking of chronische aandoening is dat niet haalbaar zonder voldoende ondersteuning. Kunt u dat toelichten?

'Bij dit vraagstuk is het belangrijk om twee groepen te onderscheiden. Bij de eerste groep gaat het om mensen met een verstandelijke, zintuiglijke of lichamelijke beperking. Voor hen is participeren aan de anderhalvemetersamenleving niet mogelijk omdat zij in hun dagelijks functioneren afhankelijker zijn van anderen dan mensen zonder beperking. Bij sommige (ernstige) beperkingen of chronische ziekten is zorg en begeleiding vaak heel nabij en fysiek. Dat kan niet anders. Voor deze mensen is nabijheid dus heel belangrijk: nabijheid van zorgverleners, maar ook van naasten en mantelzorgers. De tweede groep bestaat uit mensen met een chronische aandoening. Zij kunnen niet deelnemen aan de anderhalvemetersamenleving omdat zij kampen met een verhoogd gezondheidsrisico. Neem bijvoorbeeld mensen met een aangeboren hartafwijking, een immuunziekte of COPD, zij zullen zich nooit onbeschermd in de 'nieuwe samenleving' kunnen bewegen. Natuurlijk is de kans op besmet raken even groot als bij gezonde mensen, maar COPD-patiënten lopen een veel groter risico op

complicaties als gevolg van Covid-19. Sommigen van hen weten nu al dat zij bij complicaties nooit op de IC zullen worden opgenomen, omdat hun herstelkansen ten gevolge van hun beperking te klein zijn. Anderen weten dat zelfs al zou er een vaccin komen tegen Covid-19, dat dit hen geen soelaas biedt, omdat hun immuunsysteem dat niet aankan. Kortom: voor beide groepen is het heel belangrijk dat er rekening met hen gehouden wordt als het gaat om het inrichten van de anderhalvemetersamenleving.'

Vorige week riep u het kabinet op om met een integraal crisisplan te komen voor mensen met een beperking of chronische aandoening. Wat moet dit plan voor elkaar krijgen?

'Het plan moet in beeld brengen wat de gevolgen van de coronacrisis zijn voor deze groep, en wat er precies nodig is om hen – nu in deze acute situatie, en straks bij het versoepelen van de lockdown – uit hun isolement te krijgen. Het uiteindelijke doel is om hun afstand tot de samenleving te verkleinen. We hebben het idee dat hier oor naar is.'

In het bericht maakten jullie concreet welke problemen er liggen. Uit de recente panelresultaten kwamen twee problemen wel heel sterk naar voren: eenzaamheid onder mensen met een beperking of chronische aandoening en overbelasting van mantelzorgers. Moet het plan deze als eerste tackelen?

'Alle problemen die we noemen zijn even belangrijk. Veel van deze problemen zouden echter geen rol spelen bij voldoende test- en beschermingsmaterialen. Dat heeft nu dus absolute prioriteit. Bij voldoende beschermingsmaterialen en waarborgen voor de veiligheid zou de bezoekregeling op de schop kunnen bijvoorbeeld. En de reguliere zorg – zoals de dagopvang, de tandarts of de fysiotherapie – zou weer kunnen worden hervat. Dat is zo belangrijk, want het zou mantelzorgers wat meer lucht geven. Er komt nu wel heel veel op hun schouders terecht. Voldoende beschermingsmaterialen moet dus echt het startpunt zijn. Helaas kan het nog wel maanden duren voor dat aan de orde is. Tot die tijd zitten mensen afgezonderd in zorginstellingen of thuis; volledig geïsoleerd. Bescherming wordt nu gedefinieerd als opsluiting, of uitsluiting. Dat is onaanvaardbaar. Het zou helpen als het RIVM een visie ontwikkelt op mensen met een handicap, maar tot dusver lag de focus op ouderen. Ook zien we inmiddels dat de economie aan de deur klopt. En ja, dat is geheel terecht. Toch zijn we best bezorgd dat allerlei beroepsgroepen straks wél mondkapjes krijgen. Dat ze eerder naar de kappers gaan dan naar mensen met een beperking of chronische aandoening en hun ouders en verzorgenden.'

Hoe komt het dat de focus tot dusver niet bij de gehandicaptensector lag?

'In vergelijking met andere sectoren kampt de gehandicaptenzorg met een zwakke maatschappelijke positie. Het fenomeen van de ouderenzorg maken we bijna allemaal wel mee, iedereen heeft immers ouders. De gehandicaptenzorg is voor veel mensen echter onbekend terrein, en is daarom veel minder vaak onderwerp van het maatschappelijke debat. Terwijl we het hebben over een groep van 1,5 miljoen mensen. Daarnaast maakt het type handicap een belangrijk verschil. Mensen in een rolstoel zijn heel zichtbaar, terwijl een licht verstandelijke beperking veel minder opvalt. De diversiteit maakt het dus ook lastig, wat bij de ouderenzorg een veel minder grote rol speelt. Ouderen komen in de zorg pas in beeld op het moment dat ze vanwege hun ouderdom ook gehandicapt worden.'

Wat vindt u ervan dat de scholen weer opengaan? Lopen kwetsbare kinderen nu niet nog groter gevaar?

'Onderzoek toont aan dat kinderen, ook kinderen met een beperking, een laag risico hebben op besmetting en op complicaties. Maar dat stelt ouders van kinderen niet per se gerust. Velen van hen maken zich grote zorgen. Zij kennen hun kinderen het best. En hebben de ervaring dat hun kind soms al op de eerste hulp terecht komt vanwege een zware verkoudheid. Hoe beangstigend is het coronavirus dan wel niet? Voor ons is dit ook een belangrijk

onderdeel van het crisisplan: hoe communiceer je bevindingen uit wetenschappelijke onderzoeken met mensen met een beperking? Maar nogmaals, voldoende beschermingsmaterialen staat met stip op een. Door de schaarste heeft medisch gebruik nu voorrang, maar hopelijk komt daarna het gebruik onder hulpverleners en mantelzorgers op gang. Dat is essentieel om de deur naar de samenleving op een kiertje te zetten voor deze kwetsbare groepen.'

Welke politieke keuzes moeten gemaakt worden om de meest urgente problemen te ondervangen?

'We willen dat er een integraal plan komt voor mensen met een beperking of chronische aandoening. Een coronaplan, dat door de tijd heen bijgesteld kan worden naar de nieuwste inzichten. Het VN-verdrag Handicap is daarbij een belangrijk uitgangspunt omdat het uitgaat van gelijke toegang tot de samenleving. Daarbij moet je denken aan toegang tot zorg, andere vormen van ondersteuning, contact met naasten, naar je werk kunnen, et cetera. We moeten te allen tijde voorkomen dat de coronacrisis deze mensen onevenredig hard treft. Het is heel belangrijk dat het plan samen met vertegenwoordigers tot stand gebracht wordt. Ook moet het plan status krijgen, en niet zomaar een ideetje zijn dat ergens op een stapel belandt. In Australië is het plan ook daadwerkelijk adviserend aan het kabinet. Mensen met een beperking of chronische aandoening zijn daar echt een priority group in de politiek. Ons land kan daar een voorbeeld aan nemen.'

Wie moeten betrokken worden bij de ontwikkeling van het plan?

'De gehele sector: allereerst moet dit plan tot stand komen met structurele inbreng van vertegenwoordigende organisaties van mensen met een beperking, en dan natuurlijk het ministerie van VWS, maar ook OCW en SZW, de zorgkantoren, VNG, en VGN. Belangrijk is dat het plan 'handicapbreed' is, met aandacht voor zowel verstandelijk als zintuigelijk en lichamelijk beperkten. De deur naar de samenleving moet weer op een kier komen te staan voor hen, zodat ook zij, net als ieder ander, weer wat perspectief krijgen op de toekomst.'

Hester Hinloopen

19) Bij een Eigen Kracht-conferentie is besloten tijd belangrijk

Eigen Kracht Centrale

Besloten tijd

Bij een Eigen Kracht-conferentie is besloten tijd belangrijk. Ruimte om zonder buitenstaanders te overleggen en een plan te maken. Nadat hulpverleners informatie hebben gedeeld en alle vragen zijn beantwoord, verlaten professionals en Eigen Kracht-coördinator de bijeenkomst. Het persoonlijk netwerk maakt vervolgens een plan. Een collega: "Toen we vanwege corona overgingen op digitale ondersteuning, dachten we na over hoe we de kern van het werk overeind konden houden. Dus ook over tijd waarin de kring alleen met elkaar kan praten. De voorbereiding om tot een plan te komen en de bijeenkomst zelf doen we nu digitaal. Hierop bereiden we iedereen goed voor, we maken de uitnodiging (met link naar de 'online ruimte'), oefenen vooraf waar nodig en regelen alles tijdens de bijeenkomst."

Bruggenbouwers "Toen de lockdown startte, liep de voorbereiding van een planbijeenkomst voor een jongen (8) met onlangs gescheiden ouders. Er was een omgangsregeling nodig. De families waren veranderd in twee kampen. De Eigen Kracht-coördinator vond in de familiekring twee mensen die beide kanten begrepen en bruggenbouwers konden zijn: een vriend van vader en een nicht van moeder. Omdat een plan vanwege de gespannen situatie dringend nodig was, werd besloten tot een digitale bijeenkomst. Er deden vijftien mensen mee, vanaf zes computers. Daarnaast twee

hulpverleners en de coördinator. Na wat gedoe met microfoons en camera's wende het en kwam het gesprek op gang."

Ander gesprek "De hulpverleners deelden informatie en beantwoordden vragen. Toen begon het besloten deel. De hulpverleners en de Eigen Kracht-coördinator logden uit. De kring kon samen doorpraten, de coördinator was telefonisch bereikbaar voor als iets niet werkte." De coördinator: "Het was spannend of het zou lukken, maar het voelde eigenlijk net als gewone besloten tijd, als je buiten de ruimte wacht. Toen het plan klaar was, kreeg ik een appje. Ik kwam er weer bij en we liepen het plan door." De nicht vertelt: "Eerst snapte ik niet goed waarom de coördinator niet kon blijven, maar nadat zij uitlogde, liep het gesprek toch anders. We wisten dat ze bereikbaar was, maar konden echt met elkaar een plan maken met een omgangsregeling waar iedereen achter staat." De jongen woont nu bij beide ouders, houdt contact met alle grootouders en de kring komt over vier weken weer digitaal samen om te evalueren.

Werkwijze aangepast i.v.m. coronavirus Ook de komende weken kunnen net als altijd Eigen Kracht-conferenties worden aangevraagd. Er zijn vast en zeker personen of gezinnen die juist nu een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Het persoonlijk in gesprek gaan met mensen over wat nodig is om een familiegroepsplan te maken en het samenbrengen van kringen om zo'n plan te maken, zijn op dit moment niet uit te voeren.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we toch families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er zijn. De nadruk ligt daarbij op het activeren en ondersteunen van families om met elkaar in gesprek te gaan over wat er nu nodig is. Waar nodig en mogelijk worden mensen digitaal samengebracht om een plan te maken.

Op onze website lichten we toe welke maatregelen we nemen en hoe we te werk gaan in deze weken van fysieke afstand. Ook enkele trainingen (SKJ) gaan online door. Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 – 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.

Hedda van Lieshout

20) Dreigende negatieve gevolgen van een herverdeling van het gemeentefonds

Binnenlands Bestuur 1 mei 2020

MASSIEF PLATTELANDSGELUID TEGEN HERVERDELING GEMEENTEFONDS

Alle plattelandsgemeenten in Nederland zijn opgeroepen zich massaal teweer te stellen tegen de dreigende negatieve gevolgen van een herverdeling van het gemeentefonds. Doel van de actie is 'een massief plattelandsgeluid' te laten horen 'om er zo voor te zorgen dat we bij de nieuwe herverdeling vooraan staan en er voldoende middelen en aandacht is voor ons platteland.'

Hans Bekkers 01 mei 2020 Studies naar een andere verdeling van het gemeentefonds wezen eerder dit jaar uit dat er veel meer geld uit Den Haag richting grotere steden gaat vloeien en aanzienlijk minder naar minder dicht bevolkte gebieden. Er zijn officieel geen uitkomsten van een herverdeling bekend gemaakt, wel is het beeld dat er een beweging zou plaatsvinden ‘van platteland naar stad’ en een doorgaande focus op de versterking van de Randstad. Geschrokken van de uitkomst van die onderzoeken besloot Binnenlandse Zaken (BZK) de invoering van de herverdeling een jaar uit te stellen naar 2022. Intussen wordt aanvullend onderzoek gedaan, dat tot minder drastische verschuivingen moet leiden.

Artikel 12-gemeenten Op die uitkomst is P10, het netwerk van de grootste plattelandsgemeenten, niet gerust en zij vraagt daarom op voorhand al steun in hun lobby rond de herverdeling van het gemeentefonds van alle plattelandsgemeenten. Doel van de actie is ‘een massief plattelandsgeluid’ te laten horen ‘om er zo voor te zorgen dat we bij de nieuwe herverdeling vooraan staan en er voldoende middelen en aandacht is voor ons platteland.’ De lobby zal zich bovendien ook op de provincies richten. ‘Deze zitten niet te wachten op meer artikel 12-gemeenten’, aldus de brief.

Versterking Randstad De P10 is een verzameling van de 22 grootste plattelandsgemeenten: gemeenten met veel grondoppervlak, kleine kernen en een lage bevolkingsdichtheid. Er wonen in totaal meer dan 830.000 mensen. ‘Op dit moment maken wij ons grote zorgen om de herijking van het gemeentefonds. We moeten zorgen dat er voldoende middelen komen voor het vitaal houden van ons platteland en voorkomen dat er een doorgaande focus is op de steden en de versterking van de Randstad. Het uitstel waartoe de minister van BZK heeft besloten biedt mogelijkheden om in het proces van herverdeling meer ‘aan de voorkant te komen’’, aldus P10-voorzitter Ellen van Selm – tevens burgemeester van Opsterland.

Bundelen krachten ‘Wij realiseren ons dat dit niet alleen geldt voor de P10 gemeenten maar voor het gehele platteland. Een aantal gemeenten heeft ons benaderd of zij zich bij ons kunnen aansluiten om gezamenlijk de lobby voor het platteland te kunnen voeren bij de herverdeling van het gemeentefonds. Niet al deze gemeenten voldoen aan de criteria voor het lidmaatschap van de P10. Wij zien echter wel meerwaarde in het bundelen van de krachten zodat we een massief plattelandsgeluid kunnen laten horen. Daarom bieden wij graag de mogelijkheid aan andere plattelandsgemeenten om zich op dit punt bij ons aan te sluiten.’

Veel kernen P10 stelt twijfels te hebben bij het onderzoek dat aan de nu uitgestelde herverdeling ten grondslag lag, onder meer omdat de P10 gemeenten niet op een representatieve manier in de groep van steekproefgemeenten is meegenomen. Verder vermoedt de vereniging een stapeling van de invloed van sociale maatstaven zoals bijstandsontvangers, eenouderhuishoudens, lage inkomens met drempel, minderheden, ouders met langdurig psychisch medicijngebruik. Twijfel is er ook of de kosten die gemeenten met veel kernen maken wel voldoende zijn meegenomen.

‘Wij vinden het belangrijk alleen in te stemmen met verbeterde versie herverdeling klassiek domein als er substantieel verbetering ten opzichte van de bestaande verdeling wordt bereikt’, aldus de door Van Selm ondertekende oproep. Het nieuwe model voor het sociaal Domein lijkt volgens haar in ieder geval beter dan het bestaande model.

21) Wat werkt beter om mensen in bijstand aan het werk te helpen, de harde of de zachte aanpak?

de Volkskrant 1 mei 2020

Veelbesproken experiment met bijstand afgerond: zachte hand beter dan de harde?

Wat werkt beter om mensen in de bijstand aan het werk te helpen, de harde of de zachte aanpak? Een veelbesproken experiment is in diverse steden afgerond. Bijvoorbeeld in Utrecht, waar de alternatieven beter lijken te werken dan de huidige aanpak, al zijn de verschillen klein.

Marieke de Ruiter 1 mei 2020, Het was 'gewoon ontzettende pech' waardoor Eliza (57) in 2016 in de bijstand belandde. Ze nam ontslag voor een nieuwe baan die ze uiteindelijk niet kreeg, bleek vervolgens geen geboren zzp'er en kreeg toen kanker. Haar enige geluk was dat het allemaal gebeurde in haar woongemeente Utrecht. Want die begon kort daarna aan het bijstandsexperiment.

Samen met Groningen, Wageningen, Tilburg, Nijmegen en Deventer onderzocht Utrecht afgelopen anderhalf jaar welke methode het beste werkt om bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen. Vrijdag publiceren ze de resultaten van het veelbesproken experiment. Die van Utrecht wijzen er voorzichtig op dat alle onderzochte alternatieven beter werken dan de huidige aanpak. Die staat sinds de komst van de Participatiewet in 2015 vooral in het teken van de harde hand. Bijstandsgerechtigden moeten voldoen aan strenge eisen: ze moeten een verplichte tegenprestatie leveren en worden gekort op hun bijstand als ze te veel bijverdienen.

Kritisch De gemeenten Utrecht, Groningen, Tilburg en Wageningen waren van meet af aan kritisch over de wet. Die zou mensen eerder ontmoedigen om aan het werk te gaan dan ze aanmoedigen. Daarom wilden zij experimenteren met regelarme bijstand: deelnemers zouden mogen bijverdienen en ontslagen worden van de verplichte tegenprestatie.

Maar daar stak het kabinet een stokje voor. Bijverdienen naast de bijstand, dat riekt naar een basisinkomen, vond de VVD. Bovendien zou dit leiden tot rechtsongelijkheid als een bijstandsgerechtigde in Rotterdam wel papier zou moeten prikken, maar in Utrecht niet. Mede dankzij een motie van toenmalig GroenLinks-Kamerlid Linda Voortman kwam er toch goedkeuring voor het experiment, zij het met beperkingen: de bijverdiensten mochten maximaal 199 euro per maand zijn en de proef mocht maximaal twee jaar duren.

In Utrecht deden 752 van de 9.400 bijstandsgerechtigden mee. Zij werden ingedeeld in vier groepen: de eerste groep kreeg minder regels opgelegd, de tweede kreeg meer begeleiding, de derde groep mocht bijverdienen en voor de vierde, de controlegroep, bleef alles zoals het was. De Universiteit Utrecht was betrokken om het experiment wetenschappelijk te toetsen.

Schuldig Eliza was een van de bijstandsgerechtigden die zich aanmeldde voor het experiment. Ze was benieuwd of ze op deze manier wél aan het werk zou komen. De vijf sollicitaties die ze elke week verplicht verstuurde, hadden haar geen steek verder geholpen. En elke keer dat er weer een brief kwam van de gemeente met wetsartikel zus en verplichting zo, voelde ze zich schuldig. 'Ik had steeds het idee dat ik als profiteur werd gezien, maar je zit niet voor je lol in de bijstand.'

Ze werd ingedeeld in de groep met extra begeleiding. En hoewel de adviezen van de werkmatcher niet altijd bruikbaar waren (ze stond niet te springen om met haar 57 jaar nog in de horeca te werken) gaf het haar wel een goed gevoel. 'Ik had het idee dat we samen aan iets werkten, in plaats dat zij boven jou staan.' En jawel, binnen een jaar kreeg ze via een proeftraject een baan bij de gemeente.

Ze is niet de enige die tijdens het experiment werk vond. Uit het lijvige onderzoek blijkt dat alle onderzochte methodes een positief resultaat hebben. Bij de groep die intensieve begeleiding kreeg en de groep die zelf initiatief mocht nemen, was het uitstroompercentage aan het einde van het experiment 11 procent, 4 procentpunten hoger dan de controlegroep. Voor de groep die mocht bijverdienen was het 2 procentpunt hoger.

Klein verschil Het verschil is klein, nét niet significant, en pakt bovendien anders uit bij elke doelgroep, een beeld dat ook naar voren komt als je de andere steden meeneemt. Zo zijn mensen die ver weg staan van de arbeidsmarkt alleen gebaat bij intensieve begeleiding. Toch mag het experiment niet mislukt heten, stellen de onderzoekers van de Universiteit Utrecht. 'Het is wel

degelijk gelukt om mensen binnen zestien maanden wat kleine stapjes dichterbij de arbeidsmarkt te krijgen.'

Ook de Utrechtse wethouder Linda Voortman (van de eerdergenoemde motie) stelt dat de 'verschillen groot genoeg zijn om het niet bij het oude te laten'. 'Natuurlijk was het makkelijker geweest als één aanpak had gewerkt, maar net als wethouders zijn bijstandsgerechtigden heel verschillend, we moeten dus kijken wat bij welke groep past.' Hiervoor moet het Rijk volgens Voortman meer investeren in mensen om hen te begeleiden. Voor het experiment moest één werkmatcher tweehonderd bijstandsgerechtigden ondersteunen, tijdens de proef vijftig.

Die urgentie voelt Voortman alleen maar sterker nu het aantal bijstands aanvragen in haar gemeente door de coronacrisis is verdubbeld. De grootste stijging is te zien bij een doelgroep die ze eerder nauwelijks zag: jongeren die door flexcontracten geen beroep kunnen doen op een werkloosheidsuitkering.

Niet makkelijk 'Als er vroeger een jongere binnenkwam, zei je: ga naar school of het uitzendbureau en je vindt direct iets. Maar zo makkelijk is het nu niet meer', stelt Voortman. Toch zet de gemeente er 'alle capaciteit' op om hen snel aan een andere baan te helpen. Want Voortman weet: 'Hoe langer je niet hebt gewerkt, hoe moeilijker het is om aan het werk te komen.'

Eliza werd de prettige uitzondering op die regel. Zij heeft inmiddels haar tweede jaarcontract getekend bij de gemeente. 'Ik kan op verjaardagen weer meepraten over werk en vakanties. Ik krijg mijn geld nog steeds van dezelfde instelling, maar het voelt echt als een wereld van verschil.'

ZO VERLIEP HET EXPERIMENT BIJ ANDERE GEMEENTEN

Nijmegen had een 'ontheffingsgroep' en 'intensiveringsgroep', beide mochten bijverdienen. Er bleek voor beide groepen geen positief effect op de uitstroom naar (deeltijd)werk. Wel zetten zij zich meer in om werk te vinden.

Wageningen voerde het experiment op dezelfde manier uit als Utrecht. Voor de groepen die zelf initiatief mochten nemen en die intensieve begeleiding kregen, waren de uitstroomkansen 4 tot 5 procent groter. Bij de groep die mocht bijverdienen, werden geen grote verschillen gevonden.

Groningen werkte met dezelfde onderzoeksgroepen als Utrecht. Uniek aan het experiment in Groningen is dat één groep zelf mocht kiezen welke behandeling ze kreeg. Positieve resultaten op arbeidsparticipatie zijn alleen significant bewezen voor de groep die mocht bijverdienen.

Deventer had drie interventiegroepen: een die intensievere begeleiding kreeg, een met begeleiding op afstand (via een app) en een groep die begeleiding kreeg naar behoefte. Alle groepen mochten bijverdienen en waren ontheven van de arbeids- en re-integratieplicht. Er werden geen significante resultaten gevonden.

22) Mensen overlijden aan corona zonder dat familie erbij kan zijn

Zorg+welzijn 3 mei 2020

Rouw na corona: 'Dit is het verdiepende sociaal werk'

Mensen overlijden aan corona zonder dat familie erbij kan zijn. Rouwen kan dan voor de nabestaanden zwaar zijn. 'Gebruik foto's om een reëel beeld te geven van de zorg en van het overlijden', zegt rouwtherapeut Herman de Mönnink.

Hoe kunnen foto's van je dierbare, liggend in een ziekenhuisbed aan slangen en monitoren, de gedachten aan de overledene verrijken? Belangrijk is, zegt docent Sociaal Werk en rouwtherapeut Herman de Mönnink, 'dat mensen na het overlijden niet blijven zitten met vragen, met de angst over hoe erg hun dierbare heeft geleden of met schuldgevoelens over dat zij zelf te weinig hebben gedaan.' Juist omdat met deze coronaziekte de zorg en zelfs het overlijden vaak op afstand plaatsvindt, is het risico groot dat nabestaanden niet waardig kunnen rouwen.

Op afstand 'Wat mij opvalt, is dat mensen en ook professionals in de zorg enorm onthand voelen doordat alles op afstand is', zegt de Mönnink. 'Nabestaanden worden weggehouden bij de zorg voor de coronapatiënt vanwege besmettingsgevaar en de uitvaart kan alleen met een minimaal aantal mensen plaatsvinden. 'De natuurlijke behoefte om te rouwen over je verloren dierbare wordt zo voor veel mensen 'gefrustreerd'. Een grote groep nabestaanden blijft zo achter in een mist van onwetendheid, angst en schuld. Mensen hebben een natuurlijke behoefte om zintuigelijk afscheid te nemen, door te zien, te voelen te horen. Dat wordt op een heel belangrijk levensmoment geblokkeerd.'

Vragen beantwoorden Nabestaanden kunnen geholpen zijn met foto's van de zorg voor hun dierbare en ja, ook van het overlijden. De Mönnink: 'Juist bij abrupte ervaringen met overlijden kan het belangrijk zijn dat er achteraf vragen beantwoord kunnen worden. Zodanig dat de nabestaande een realistisch beeld krijgt, hoe erg dat ook kan zijn, van wat er is gebeurd. Erger is het als nabestaanden niet kunnen rouwen omdat ze bijvoorbeeld vastzitten in fantasieën over hoe erg hun dierbare heeft geleden of met het schuldgevoel dat ze vader eerder uit het verpleeghuis hadden moeten halen.'

Feitelijke reconstructie De Mönnink is er voorstander van dat zorgpersoneel het zorgproces van coronapatiënten in isolatie digitaal en op foto's vastlegt. Dat gebeurt in veel ziekenhuizen al met zorg-dagboeken. 'Nu gaat het er om dat er ook een fotoschouw beschikbaar is als onderdeel van de nazorg aan patiënten en nabestaanden. Het gebruik van de foto's begint met de vraag van de nabestaande. Met behulp van de foto's kun je een feitelijke reconstructie maken van wat is gebeurd.'

Laagdrempelig Vooral sociaal werkers hebben volgens De Mönnink een belangrijke taak om mensen te helpen met het antwoord op vragen, met het verwerken van schuldgevoelens en met gesprekken over waarom het zo moeilijk is om te rouwen over je dierbare. 'Een sociaal werker wordt gezien als een laagdrempelige hulpverlener. Je hoeft niet direct naar een psychiater in de ggz met deze problemen, het is geen stoornis. Sociaal werkers zijn competent om met dit soort vragen om te gaan, als ze in de opleiding bekend worden met verlieskunde en met het omgaan van het instrument fotoschouw.'

Verdiepend Deze taak maakt het sociaal werk verdiepend. Een aspect dat altijd onderdeel is geweest van het sociaal werk, vindt De Mönnink, maar dat steeds meer naar de achtergrond verdwijnt omdat het werk van de sociaal professional is teruggebracht tot indicatietaken voor de tweedelijns zorg. 'Onterecht. We krijgen te maken met psychosociale gevolgen van deze coronacrisis. Laten we dan in de eerste lijn, in de wijk, nazorg aanbieden aan mensen die ondersteuning nodig hebben na corona. We hoeven niet alles te medicaliseren en iedereen gelijk door te verwijzen naar de ggz.'

Checklist Corona-nazorg SW – H&M 30.4.2020

Soorten rouwbehoeften

1. **Respectbehoefte:** gebrek aan maatwerk/inspraak?
2. **Veiligheidsbehoeften:** gebrek aan bps-veiligheid?
3. **Emotionele behoeften:** gebrek aan expressie/delen?
4. **Zelfbepalingsbehoeften:** gebrek aan info/perspectief/vaardigheden?

Soorten SW-tools

1. **Luisterend helpen-tools:** 'er zijn', bewustwording
2. **Survival tools:** safety first, uit FFF-modus
3. **Emotion.-expressie-tools:** ontlasting, crea, rituelen
4. **Cognitieve & zingev.tools:** informatie, helpend verhaal, sova

Verder lezen: **Verlieskunde. BSL (2017)**

Carolien Stam Redacteur Zorg+Welzijn

23) Anderhalve meter geen nieuw criterium om mensen met beperking buiten te sluiten

Zorg+welzijn 3 mei 2020

Column: Het frame van anderhalve meter is te klein

Sectorplannen voor een nieuwe open samenleving zijn een goed idee, vindt Frank Bluiminck, directeur van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Maar daarin moet ruimte zijn voor deelname van mensen met een beperking. 'Let op dat anderhalve meter geen nieuw criterium wordt om hen buiten te sluiten.'

Nu het indammen van het coronavirus een kwestie van lange adem blijkt te zijn, snakt iedereen naar een nieuw perspectief. Een idee waaraan we ons kunnen vastklampen. Ook zelf raakte ik meteen geïnspireerd, toen de overheid de sectoren opriep om na te denken over een anderhalve-metersamenleving. Wat zou het mooi zijn als dit de route terug is naar een genormaliseerde samenleving!

Verzorging Misschien kunnen we de dagbesteding voor mensen met een beperking fysiek zo inrichten, dat zij de deuren weer open kunnen doen? Of zullen we in kleinere groepen gaan werken, niet iedereen op hetzelfde moment? Als mensen ook verpleging of verzorging nodig hebben, dan is dat wel natuurlijk lastig op anderhalve meter afstand, maar dat is op dit moment ook al het geval.

Nabijheid Toch vraag ik me af of anderhalve meter wel het goede frame is. Waar mensen met een beperking meestal behoefte aan hebben, is aandacht en nabijheid. Geestelijk, maar ook fysiek. Juist het aanraken is soms een belangrijke vorm van contact. En dat is wat we hen proberen te bieden. Dan is anderhalve meter helaas een flinke barrière. Niet te doen, eigenlijk.

Meedoen Ook willen mensen met een beperking graag deelnemen aan de samenleving. Het VN-verdrag, dat ook Nederland heeft geratificeerd, geeft hen daar ook het volste recht op. Hoopvol vind ik, dat de overheid in haar oproep tot een anderhalve-metersamenleving letterlijk spreekt van 'sectorplannen'. Want voor de uitvoering van het VN-verdrag moeten de verschillende sectoren ook al plannen maken.

Uitsluiting Als de samenleving opnieuw vorm krijgt vanuit een frame van anderhalve meter, dan vrees ik dat dit de deelname van mensen met een beperking belemmert. Mag je straks alleen meedoen als je altijd anderhalve meter afstand houdt? Dan is de kans groot dat mensen met een beperking weer op afstand worden gezet van de samenleving, op een aparte plek. In de zorg, veilig

afgeschermd van het gewone maatschappelijk leven. Terwijl we dromen van inclusie, lopen we het risico dat we door corona moeten leven met nieuwe processen van uitsluiting. Onbedoeld, maar ongewenst.

Zie de kans Gelukkig ligt er ook een kans. De sectoren kunnen van de gelegenheid gebruik maken hun voorzieningen ook toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Zij vormen met elkaar een flinke afzetmarkt, zeker in gezelschap van hun vrienden en familie. En zij willen ook graag meedoen op de arbeidsmarkt en in het onderwijs. Nu de sectoren aan de slag gaan met een herontwerp, ligt er een unieke kans om de sprong te maken naar een inclusieve sector. Omdenken om te versnellen. Is dat geen mooi perspectief om ons aan vast te klampen?

Bescherming en vrijheid Hoe doe je dat? Een plan maken waarin bescherming tegen het coronavirus en individuele vrijheid van mensen met een beperking zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen? Waarin niet alleen de veiligheid van mensen met een beperking zelf meeweegt, maar ook die van de mensen die zij ontmoeten of die voor hen werken?

Gehandicaptenzorg In de praktijk van winkels, horeca en bioscopen, zullen waarschijnlijk tal van dilemma's rond vrijheid en veiligheid ontstaan. Maar laat het omgaan met zulke dilemma's nou juist tot de kerncompetenties van de gehandicaptenzorg behoren. In het terugdringen van vrijheidsbeperking, hebben wij alle mogelijke ervaring opgedaan in het inschatten en afwegen van risico's. Laat het zoeken en peuteren naar mogelijkheden om mensen zoveel mogelijk de bewegingsvrijheid te geven, met een gerust hart aan ons over. Zoek ons op. We willen onze kennis en ervaring graag delen.

Minister Dus: sectorplannen graag. Maar liever binnen een wijder frame dan dat van de anderhalve-metersamenleving. Gelukkig is er sprake van een goede samenloop van omstandigheden. Want degene die een belangrijke en stimulerende rol kan spelen is de 'coronaminister'. Hij is ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen met een beperking en de uitvoering van het VN-verdrag. Daarom mijn oproep: wil de echte minister van gehandicaptenzorg nu opstaan?

24) Het rijk moet meer oog hebben voor fraudeaanpak door gemeenten

Binnenlands Bestuur 4 mei 2020

MISBRUIK OPSPOREN EN AANPAKKEN IS TIJDROVEND

Het rijk moet meer oog hebben voor fraudeaanpak door gemeenten. De Wmo moet worden aangepast zodat gemeenten onderling informatie kunnen uitwisselen. Het rijk moet een pilot starten met een innovatiebudget voor forensisch financieel rechercheonderzoek.

Yolanda de Koster 03 mei 2020 2 reacties

Het is voor gemeenten niet makkelijk zorgfraude op te sporen en te bestrijden. Zwarte lijsten aanleggen van malafide zorgverleners is in Nederland uit den boze. Buurgemeenten waarschuwen dat 'zorgcowboys' aan de slag zijn, kan dus niet. Het rijk moet meer oog hebben voor fraudeaanpak door gemeenten. De Wmo moet worden aangepast zodat gemeenten onderling informatie kunnen uitwisselen. Het rijk moet een pilot starten met een innovatiebudget voor forensisch financieel rechercheonderzoek.

Integriteitsbepaling Dat stelt de Almelose zorgwethouder Eugène van Mierlo. In Almelo staat fraudebestrijding en vooral het voorkomen van (zorg)fraude hoog op de politieke agenda. In Almelo start alles aan de poort, vertelt Van Mierlo. In 2018 is de Wmo en jeugdzorg opnieuw aanbesteed en is er nadrukkelijk op kwaliteit en integriteit gestuurd. Aanbieders die mee wilden doen met de aanbesteding moesten vooraf veel informatie aanleveren, over onder meer de opleidingsniveaus en

registraties van de medewerkers en de financiële situatie van de aanbieder. ‘Ook moesten de inschrijvers een integriteitsbepaling ondertekenen, waarin ze verklaren dat er de afgelopen vijf jaar geen verdenkingen van of relaties tot strafbare feiten zijn geweest. Blijkt dit later toch zo te zijn, dan is dat voor ons grond om het contract te ontbinden’, aldus Van Mierlo.

Gigantische klus Het was een gigantische klus om alles te checken. Uiteindelijk is met 160 aanbieders een contract getekend. Voorheen hadden de gezamenlijke Twentse gemeenten 260 aanbieders gecontracteerd. ‘Met de screening vooraf scheid je het kaf van het koren, maar waterdicht is het nooit’, stelt Van Mierlo, die benadrukt dat niet alle buiten de boot gevallen aanbieders malafide zijn.

Geen heksenjacht Ook na het sluiten van het contract blijft Almelo er bovenop zitten. Tevens wordt paal en perk gesteld aan de winst die aanbieders mogen maken. Daarnaast heeft dit college het aantal sociaal rechercheurs uitgebreid om signalen van fraude te onderzoeken. Als er sprake is van fraude, trekt de gemeente alles uit de kast. ‘We zetten dan in op zowel bestuursrecht, als civielrecht en strafrecht’, aldus Van Mierlo. ‘Maar het is geen heksenjacht’, benadrukt hij. ‘Het gros van de aanbieders heeft het juiste moreel kompas. Het is jammer dat een aantal de kluit belazert.’

Voorkomen Ook Emmen pakt fraude breed en integraal aan. Een belangrijk onderdeel van de Emmense aanpak is het kernfraudeteam, die Raymond Wanders, wethouder werk en inkomen en volksgezondheid eigenlijk liever een kernpreventieteam noemt, omdat de gemeente vol inzet op het voorkomen van regelovertreding. ‘De regelgeving is best complex, waardoor er vaak ook onbedoeld regels niet juist worden nageleefd en dat willen we voorkomen.’

Meldingen In het kernteam zit een breed scala aan professionals zoals een jurist sociaal domein, de toezichthouder kwaliteit Wmo en jeugd, een sociaal rechercheur en de toezichthouder rechtmatigheid voor de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet, stelt Heleen Kerssies, die die laatste functie bekleedt. Dat kernteam bespreekt de meldingen die vanuit diverse kanalen binnenkomen. Wekelijks komt het team bij elkaar om de meldingen geanonimiseerd door te nemen en als het nodig is te verrijken met de informatie die voorhanden is.

Tijdrovend Oneigenlijk gebruik en misbruik opsporen en aanpakken is ‘enorm tijdrovend’, stelt Kerssies. ‘Als we zien dat een aanbieder willens en wetens de boel aan het saboteren is, dan gaan we in overleg met de Officier van Justitie of we een strafrechtelijke route kunnen bewandelen. Als de fraude bewezen is, is sanctioneren mogelijk. Ons doel is dat aanbieders in dat geval een beroepsverbod krijgen. Momenteel hebben wij wel een dergelijke zaak lopen, maar is een beroepsverbod bij ons nog niet voorgekomen en landelijk is dat een handjevol.’

Bijzondere klachtprocedure Ook de Almelose wethouder Van Mierlo stelt dat het aanpakken van fraude lastig is en ‘vreselijk veel tijd en geld kost’, maar vindt dat malafide aanbieders hard moeten worden aangepakt. Hij vindt het dan ook onbegrijpelijk dat het Openbaar Ministerie (OM) afziet van strafvervolging van Victorie, dat in Almelo onder meer beschermd wonen aanbood. De directrice ervan vergokte een miljoen euro zorggeld in het casino. ‘Daar laten we het niet bij zitten’, aldus een strijdbare Van Mierlo. De gemeente wil naar aanleiding van de weigering van het OM om tot vervolging over te gaan een bijzondere klachtprocedure starten en de zaak rechtstreeks voorleggen aan een gerechtshof.